

Četvrtak, 19. jun 2003.
Svedok Zoran Lilić
Otvorena sednica
Optuženi je pristupio Sudu
Početak u 9.02 h

Molim ustanite. Međunarodni krivični sud za bivšu Jugoslaviju zaseda. Izvolite, sedite.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najs (Nice).

TUŽILAC NAJS: Kada je u pitanje povratak gospodina Lilića, mislim da bi u vezi sa tim hteo da vam se obrati njegov advokat.

SUDIJA MEJ: Izvolite.

ADVOKAT ŠAPONJIĆ: Ako mi dopustite da kažem u vezi sa završetkom svedočenja gospodina Lilića, gospodin Lilić se odazvao sudskom nalogu prvi put prošle godine, kada nisu bili ispunjeni uslovi za svedočenje i drugi put sada. Sada je obavešten da se poziva da svedoči između ponedeljka, 16. juna i četvrtka, 19. juna. Imajući u vidu da je Tužilaštvo blagovremeno završilo glavno ispitivanje, te da je unakrsno ispitivanje optuženog pod kontrolom Pretresnog veća, u skladu sa Pravilom 90(F) i (H), te da je moguće rasporedom današnjeg vremena obezbediti ravnopravnost strana i dodatno ispitivanje, molili bi, uz svo poštovanje Suda, da se sa današnjim danom okonča svedočenje gospodina Lilića. Gospodin Lilić moli da se uvažave navedene činjenice, kao i njegovi poslovni, materijalni i lični razlozi koji se protive opravdanosti njegovog ponovnog dolaska pred Tribunal. Hvala.

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Kej (Kay).

PRIJATELJ SUDA KEJ: Ja bih želeo da se obratim Sudu u vezi sa ovim pitanjem. Mišim da je ovo primer neopravdanog mešanja u vođenje sudskog postupka. Naime, na Sudu je da odredi koliko je ispravno i adekvatno da se potroši određeno vreme za svedočenje svedoka i da se to stavi u ravnotežu sa interesima pravičnog suđenja, odnosno, da se izbalansira potreba za

ekspeditivnošću sa interesima pravičnog suđenja. Sud zna da je gospodinu Miloševiću vrlo stalo da u potpunosti iznese svoje teze, ceo svoj slučaj pred ovog svedoka. On je vrlo važan svedok, on je vrlo često spominjan u vezi sa važnim događajima u vezi sa ovim slučajem i tokom ovog suđenja. Tužilac je u prednosti, jer je on na brz i direktan način dobio informacije koje je želeo koristeći se pravilima procedure. Ali za gospodina Miloševića zadatak je daleko teži i njegovo unakrsno ispitivanje zahteva daleko više vremena za svedoka ovakva prirode.

SUDIJA MEJ: Da, hvala vam.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Izvolite. Moram da kažem da smo zabrinuti zbog mešanja u način na koji mi vodimo ovaj postupak i ovo suđenje. Ali, naravno, saslušaćemo šta imate da kažete.

PREDSTAVNIK VLADE SCG PANČEVSKI: Časni Sude, ja bih želeo da vam se obratim u vezi sa ispravkom, vidim da je u transkriptu navedeno da je, kada se obraćao poštovani advokat Šaponjić vama kao Pretresnom veću, da je navedeno da sam se obratio ja i da stoji ime Pančevski. To je moje ime, samo bih želeo tu kratku korekciju da uputim, za ime u transkriptu. Hvala lepo.

SUDIJA MEJ: U redu. To je svakako adekvatna intervencija.

(Pretno veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Jasno je da treba ostaviti dodatno vreme za unakrsno ispitivanje ovako značajnog svedoka i mi ćemo iz tog razloga omogućiti optuženom jedno dodatno zasedanje, dodatnu sednicu danas popodne kako bi mogao završiti sa svojim unakrsnim ispitivanjem. Na Pretresnom veću je da odluči da li će se svedok vratiti ili ne. Mi imamo na umu njegove probleme i poteškoće i činjenicu da se on stavio na raspolaganje da ovde svedoči, ali treba takođe imati na umu i druge aspekte. Naravno, na Tužilaštvu je zapravo da odluči da li će se ovaj svedok vratiti ili ne, to je nešto na čemu su oni insistirali i mislim da je dodatno ispitivanje ovde takođe vrlo važno i vredno, tako da ćemo mi postupati imajući na umu sve te aspekte. Mi u ovom trenutku ne

zasedamo u punom sastavu, tako da ne možemo da donesemo konačnu odluku. Kada budemo zasedali u punom sastavu, ukoliko se u tom smislu podnese neka molba ili zahtev, mi ćemo to razmotrati. Gospodine Milošević, u međuvremenu, sa današnjim danom morate završiti unakrsno ispitivanje.

UNAKRSNO ISPITIVANJE: OPTUŽENI MILOŠEVIĆ

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Govorili smo o događajima u 1995. godini. Vi ste objasnili neke aspekte događaja. Da li se sećate da je čitava jedna brigada vojske Armije Bosne i Hercegovine, dakle Izetbegovića tražila preko posrednika od mene saglasnost da pređe Drinu i nađe spas u Srbiji? To je bilo 840 ljudi, cela brigada koja je tražila jednostavno utočište pred dejstvima. Da li se sećate toga?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Sećam se tog događaja, ne znam detalje, ali se sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da smo im odobrili da pređu, jedini je uslov bio da pređu bez oružja, da smo ih smestili u policijski kamp, lekarski zbrinuli, hranili, istog dana, odnosno sutradan poslali tamo sve predstavnike diplomatskih misija u Beogradu, Crveni krst i tako dalje, da bi se videlo ko su i da bi se videla briga koja se o njima vodi?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, mislim da je bilo jedno opšte raspoloženje i da smo svi bili zadovoljni jednim tako humanim gestom sa naše strane prema muslimanskoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda neću da vam, pošto ovde imam i izveštaj "Politike" o tom događaju, da gubim vreme na njemu. Vi se sećate, nadam se, da su onda i jedni i drugi tražili da ih mi vratimo, kad kažem i jedni i drugi, rukovodstvo Republike Srpske da se preda njima da bi ih razmenili, a preko međunarodnih posrednika rukovodstvo na čijem je čelu bio Alija Izetbegović da se vrate njima, a ja sam odbio i jedne i druge, sećate se toga?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa obrazloženjem da neću da ih vratim jer su oni pod mojom zaštitom, a što se tiče vojske Bosne i Hercegovine iz koje su došli, nemam dokaze da su dobrovoljno u toj vojsci i da takođe neću ni njima da ih vratim, već da želim da oni budu, pošto su zbrinuti, oporav-

ljeni, odeveni, nahranjeni, prebačeni u neku neutralnu zemlju odakle svako od njih može svojom voljom da odluči da li će da se vrati tamo ili će da ide kod rođaka u Australiju (Australia), Ameriku (United States of America) ili Nemačku (Germany) ili bilo gde drugo. Je li tako bilo?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je javno iznet vaš stav, koliko se ja sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I onda smo ih posle jednog prilično dugog perioda u kome oni uopšte nisu tretirani kao zarobljenici, nego kao izbeglice, prebacili u Mađarsku (Hungary) gde ih je prihvatio Međunarodni komesarijat za izbeglice (UNHCR, United Nations High Commissioner for Refugees) i omogućio svakome da prema svojoj volji ide na razne strane sveta. Dakle, da li je jasno bilo da kad vojnici Armije Bosne i Hercegovine traže utočište u Srbiji, da se nije moglo govoriti da oni traže utočište kod nekakvog agresora, kako su oni hteli nama da pripišu na političkom planu?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno, pri čemu zaista mogu i ja slobodno da dodam da je Srbija, što se tiče etničkog sastava, bila skoro adekvatna sastavu prethodne Jugoslavije, SFRJ, i da je sve vreme ratova, i u Hrvatskoj i u Bosni, u Srbiji su živeli i Hrvati i Muslimani i Albanci i nije bilo incidenata po tom osnovu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pomenuli ste, odnosno, pitao vas je gospodin Najs u vezi sa Abdićem jeste li videli Abdića u Beogradu. Da li se sećate da je ta poseta bila objavljena i na televiziji?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam i rekao u odgovoru na to pitanje da je to bilo u svim našim medijima i da su prenela i sredstva informisanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je Abdić onda uspostavio Autonomnu pokrajinu Zapadnu Bosnu i zaključio mir i sa Republikom Srpskom i sa hrvatskom stranom želeći da tu enklavu sačuva i izvuče iz bilo kakvih ratnih dejstava i da nastavi da normalno saraduje?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da je Abdić takvu izjavu ili sličnu, ja ne mogu precizno da je interpretiram, dao i pred našim sredstvima informisanja u Beogradu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je onda čak potpisan sporazum između njih, to je bilo u zgradi Predsedništva Srbije, i ja sam taj sporazum potpisao kao svedok, u svojstvu svedoka?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Što se tiče, dakle, tog dela Bosne i Hercegovine, tu je tada rat prestao u odnosima Srba, Muslimana, Hrvata, ali na žalost, nastavljen je dejstvima Petog korpusa Armije Bosne i Hercegovine pod komandom Atifa Dudakovića. Da li se sećate mnogih događaja o velikim zverstvima pripadnika tog korpusa upravo nad Muslimanima koji su bili pristalice mira u autonomnoj pokrajini Zapadnoj Bosni?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Pa, prema informacijama koje smo imali ne samo Petog korpusa, već i ukupno muslimansko rukovodstvo iz Sarajeva je bilo izuzetno nezadovoljno takvim stavom gospodina Fikreta Abdića i upravo su na tom delu muslimanskog življa bile najveće represije nakon objavljivanja autonomije Zapadne Bosne.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je u stvari na tim prvim izborima za Predsedništvo Bosne i Hercegovine pre izbivanja rata Fikret Abdić bio ličnost koja je dobila najveći broj glasova, veći i od Alije Izetbegovića, i prema pravilima trebalo da bude predsednik Predsedništva Bosne i Hercegovine?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to se moglo videti iz zvaničnih izveštaja i u sredstvima informisanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali on je to svoje pravo i prednost prepustio Izetbegoviću, govoreći da je on privrednik, a ne političar i da ne želi da se bavi tim političkim stvarima? Ostao je samo član Predsedništva, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kasnije je to na žalost izazvalo fatalne posledice, vi se sećate u kojoj je meri bila korišćena i onda Islamska deklaracija i uopšte u kojoj su meri otvorena vrata islamskom fundamentalizmu tada u Bosni i Hercegovini dolaskom Izetbegovića na čelo Predsedništva Bosne i Hercegovine. Da li je to tačno?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, ja lično mislim da je to jedno od najvećih zala koja su se zatekla na prostoru Bosne i Hercegovine, to prisustvo muslimanskog, odnosno islamskog fundamentalizma i veoma velike količine sredstava koja su se slivala kao pomoć Aliji Izetbegoviću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde je jedan svedok koji je svedočio par dana pre vas, između ostalog i o tome da smo mi pružali pomoć Republici Srpskoj i Srpskoj Krajini, a o tome smo razovarali juče, kada sam ga pitao: “Pa, dobro, šta je čudno u tome da Srbi pomognu ...

SUDIJA MEJ: Ne, on u vezi sa tim ne može da da komentar, to je rekao neki drugi svedok, on to ne može da komentariše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Mej (May). Da pređemo onda na neka druga pitanja. Ali mogu da pitam svedoka da li je poznato i da li je uopšte bilo sporno da je muslimanska strana u ratu primala pomoć od čitavog niza država, uključujući i velike grupe mudžahedina dobrovoljaca i tako dalje, koji su učestvovali u zverstvima izvršenim i nad Srbima i nad Hrvatima u Bosni i Hercegovini? Smatram da svedok to, s obzirom na svoju funkciju tada, mora znati jer je te informacije dobijao.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: To uopšte nije sporno, čak nije sporno ni prisustvo nekih fundamentalista i njihova identifikacija na samoj teritoriji Bosne i Hercegovine, čak i u borbenim jedinicama Alije Izetbegovića. Mislim da za to postoje veoma jaki i validni argumenti i u Vojsci Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je tačno, kada govorimo sada o Kosovu, da je u rukovodstvu našem bilo poznato da se Amerika javno zalagala za sporazum Srbije i kosovskih Albanaca, a da se svojom tajnom diplomatijom i obaveštajnim aktivnostima izuzetno intenzivno bavila reorganizovanjem UČK (UCK, Ushtria Clirimtare e Kosoves) koja je bila već septembra-oktobra 1998. godine poražena?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Prema obaveštajnim podacima koje smo imali, prema informacijama iz centara gde su se obučavali albanski teroristi, uloga Amerike je tu bila evidentna, i na našoj teritoriji i na suprotnoj strani.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste vi tada smatrali da će oni pripremati UČK-a za prolećna dejstva?

SUDIJA MEJ: To nije pitanje za ovog svedoka, možda će biti nekog dokaznog materijala u vezi sa tim kad za to dođe vreme i onda ćemo to razmotriti, ali za ovog svedoka, njegovo mišljenje nije u vezi sa tim relevantno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, ja upravo mislim da jeste pitanje, jer ovde je dato i njegovo viđenje ove situacije, to je dokument koji se odnosi, to je pismo u kome on izlaže sve ove aspekte, ono je označeno 04449622, Savezna Republika Jugoslavija, savezna vlada, potpredsednik Zoran Lilić, u kome on izlaže stavove o kojima je govorio. Naime, on je ispitivan o svojim misijama ...

SUDIJA MEJ: Da, to je u redu. Iznesite pred njega pismo ako ga imate.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 31.

SUDIJA MEJ: Dajte svedoku njegov primerak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, prvo da razjasnimo da li je tačno da ste vi nastojali da ovde date jednu celovitu sliku na bazi svih informacija vojnih službi, Službe državne bezbednosti, informacija Ministarstva inostranih poslova, odnosno onog centra za prikupljanje informacija, dakle sve što vam je bilo dostupno nastojali ste da na neki način sažmete u jedan pregled ovih osnovnih ocena, stavova i tako dalje? Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Pismo koje sam vama uputio otprilike 20. novembra je upravo sastavljeno na osnovu svih saznanja i unutarobaveštajnih i obaveštajnih službi i iz drugih zemalja i iz svih ovih izvora koje ste pomenuli, ali i iz uvida na terenu šta se dešava zaista na tom prostoru. I mislim da se jako lako može dokumentovati uvidom u dokumentaciju Vojske Jugoslavije, SID-a, Državne bezbednosti i pozivom nekih drugih svedoka koji mogu biti, ukoliko to uvaženi sud bude želeo da ovde to dokumentuje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, propustio sam da dodam i to da je, delimično ste u pravu kad to tvrdite, da je osim svih ovih informacija ovo bio i rezultat i ovih vaših odlazaka na Kosovo u dogovoru sa mnim sa odgovarajućim predstavnicima vojske, policije, lokalnih organa i tako dalje. Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, da li je tada bila procena da će oni pripremati ovu terorističku organizaciju za prolećna dejstva?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: To je na osnovu saznanja koja smo imali bio evidentan pokazatelj.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je bilo naše uverenje da će oni preko uticaja na albanske lidere, ovde pominjete Rugovu (Ibrahim Rugova), ali svakako ste mislili i na druge, otezati pregovore po sistemu na-pred-nazad i kupovati vreme jer je UČK-a bila u veoma lošem stanju?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Pa, to je upravo u vremenu kada je teroristička vojska Kosova, OVK-a ili UČK-a, kako je ko zove, svejedno, ja ne bih rekao da je bila uništena, ali je svakako bila razbijena, znači u jednom rasulu opštem i pred verovatno konačnim krahom. Tako da je ova ocena koja je ovde data apsolutno tačna: ne samo preko gospodina Rugove, normalno, neko preko većine albanskih prvaka za koje su se trudili da ih ujedine na jednom istom cilju, obzirom da su i sami tada bili relativno razjedinjeni, albanski prvaci.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je onda ocena bila i da je konačana cilj Klintonove (Bill Clinton) administracije bio dovođenje NATO snaga na Kosovo i Metohiju?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je bila moja impresija na osnovu svih podataka koje sam imao i ja sam vam to napisao u ovom pismu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako je. A da li je tačno da je Hil (Christopher Hill) tada, to je američki ambasador u Makedoniji koji je bio zadužen za ove neposredne kontakte na Kosovu, nudio UČK razna modifikovana rešenja koja izlaze izvan okvira sporazuma koji smo postigli Holbruk (Richard Holbrooke) i ja?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Sa gospodinom Hilom je, ako se ja ne varam, tada pregovore ili razgovore vodio gospodin Šainović, ovo je informacija sa terena i ona odgovara podacima koje sam ja dobio na samom terenu, čak i od ljudi koji su bili neposredno involvirani u OVK.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je onda glavni cilj administracije bio da se napravi spoljni prsten oko Kosmeta?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja sam pokušao u ovom pismu da upravo odgovorim na to pitanje dajući podatke o broju vojnika u Makedoniji, šta se očekuje da će još stići i prema izvoru koji je bio izuzetno relevantan i to se moglo videti čak kad se to stavi na geografsku kartu, onda se tačno vidi da se potpuno zatvara taj prsten.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da gomilanje stranih trupa nije imalo svrhu da spreči upade terorista, već da manipulišu izbeglicama

kada dođe do sukoba, da pređu u Albaniju (Albania) da bi se stvorili uslovi za prikazivanje nekakve humanitarne katastrofe?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: U trenutku kad sam ja pisao ovo pismo, ili ovaj izveštaj ili informaciju vama, to se nametalo kao dobra pretpostavka, ali se ona kasnije ispostavila kao tačna.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A jesu li vam poznata naređenja, nalozi i aktivnosti u toku agresije NATO na Jugoslaviju vođstva UČK-a i albanskih političkih stranaka stanovništvu da napušta masovno teritoriju Kosova i odlazi u Albaniju, Makedoniju i Crnu Goru?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja nisam bio u prilici da tada budem na Kosovu i Metohiji, ali sam upoznat sa takvim naredbama. Podaci koje ja znam pokazuju da je to činjenica. Naime, pre početka NATO bombardovanja broj izbeglica u Makedoniji i Albaniji zbirno nije prelazio 35.000. Nakon početka bombardovanja NATO pakta prema podacima komesarijata Ujedinjenih nacija, znači to su podaci koji nisu iz naših izvora, već iz Ujedinjenih nacija (United Nations), taj broj se popeo, ako mene još uvek dobro služi memorija, a mislim da da, negde na 780.000.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo potpuno jasno da oni u to vreme nisu bežali pred nekim srpskim dejstvima niti da je bio organizovan neki proces njihove deportacije od strane ...

SUDIJA MEJ: Nisam baš siguran da ovaj svedok može da odgovori na to pitanje, on tada u to vreme nije bio tamo. Radi se o ključnom pitanju o kome će Pretresno veće morati da odluči, a njegovo mišljenje nam neće baš biti od pomoći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja ne pitam svedoka, gospodine Mej, za mišljenje, nego za činjenice koje su mu, u to vreme je bio potpredsednik vlade ...

SUDIJA MEJ: On ne može na to da odgovori. Ne može da odgovori u vezi sa tim činjenicama. Ne može da kaže šta se desilo, on samo može da nam kaže kakve izveštaje je primao. Do sada smo mu dozvolili da iznese određene stvari, no on ne može da kaže, odnosno, nema saznanja o tome zašto su Albanci postali izbeglice. To je nešto o čemu ćemo mi odlučiti.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, gospodine Liliću, da li imate saznanja o tome zašto su Albanci postali izbeglice?

SUDIJA MEJ: Ne, neću dozvoliti to pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Gospodine Mej, izgleda da su pitanja dozvoljena kad se dovede neki svedok koji je negde u nekom selu u Bosni nešto čuo i video, a nisu dozvoljena pitanja kad se dovede bivši predsednik Jugoslavije i tadašnji potpredsednik savezne Vlade o stvarima da govori o stvarima o kojima ja zaista kompetentan da govori...

SUDIJA MEJ: Da li ste vi tada u to vreme bili na Kosovu?

SVEDOK LILIĆ: Ne, gospodine Mej.

SUDIJA MEJ: Da li imate bilo kakve direktne dokaze ili direktna saznanja u vezi sa ovim konkretnim pitanjem?

SVEDOK LILIĆ: Ne, ja imam ona saznanja koja sam saznao od drugih.

SUDIJA MEJ: Dakle, iz drugih izvora, zar ne? Gospodine Milošević, ono što je svedok dobio iz drugih izvora nam neće biti od pomoći. Ukoliko vi želite da izvedete dokaze o tome šta se desilo na Kosovu, vi ćete naravno to moći da uradite. Ukoliko ovaj svedok kaže, "mi smo dobili takve i takve izveštaje", ja mislim da time ne dobijamo ništa. U redu, dozvoliću ovo pitanje. Da li ste vi razgovarali sa nekim od tih izbeglica, vi lično?

SVEDOK LILIĆ: Ne, gospodine Mej, tada nisam bio na Kosovu i Metohiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Možemo da idemo dalje, gospodine Mej?

SUDIJA MEJ: U redu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je tada Albanija, mislim na to vreme kraja 1998. godine, postala logistička baza terorista i da je služila za otvaranje kanala iz Albanije radi ubacivanja terorista i ubacivanja oružja?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno, i mi smo imali dnevne izveštaje koliko je oružja zaplenjeno, bilo je jako učestalih pokušaja na granici prema Albaniji, dosta terorista je stradalo, bili je pucnjave i na vojnike Vojske Jugoslavije. Ta evidencija postoji i vrlo je precizna. I bili su nam poznati kampovi s one strane granice u kojima se vršila obuka UČK, to su podaci naših obaveštajaca, ti podaci se mogu proveriti, u tim bazama je bilo oko 5.000 terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A kada su u pitanju verifikatori, da li je tačno da su tada Britanci i Amerikanci pokrivali granicu i pravili vezu sa Makedonijom i Albanijom gde su bile snage NATO takođe?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Naše granične su, ja mislim, svakodnevno izveštavale o prisustvu verifikatora o kojima govorite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Slične podatke, znači iz sličnih izvora koji su dovoljno pouzdani, pretpostavljam da ste dobijali i ovom prvom pitanju na koje gospodin Mej ne dozvoljava da odgovorite koje se tiče izbeglica, je li tako ili ne?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, ali ja poštujem stav gospodina Meja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Ja samo imam u vidu da potpredsednik vlade ne ide na lice mesta da razgovara sa svakim i da vidi svakog ovog verifikatora, nego ima pouzdane podatke nadležnih službi i na osnovu toga ...

SUDIJA MEJ: Koje je pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da je u Nemačkoj dogovoreno da Bukoši (Bujar Bukoshi) kupi naoružanje za 12 miliona maraka?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno i to je opšte poznata činjenica. Greškom albanske strane se ja mislim pojavila i u nekim njihovim lokalnim sredstvima informisanja. Inače, ovo je naš obaveštajni podatak i to oružje je na žalost bilo na Kosovu, nalažene su, ja ne želim da prejudiciram odakle je stiglo oružje, ali je evidentno da je to postojalo. Znači, to je oružje koje je pripadalo uglavnom istočnonemačkom korpusu za vreme pre ujedinjenja Nemačke ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je bivši predsednik Albanije Beriša (Sali Berisha) koji je kontrolisao sever Albanije preuzeo na sebe obavezu da prebaci teroriste iz Albanije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Prema našim podacima, a ja verujem da Vojska Jugoslavije ima čak i to, kako se to zove, presretnute razgovore, Beriša je držao taj deo Albanije, i čak i posle nereda i nemira u Albaniji mislim da je upravljao svim rezervama oružja koje su se tad zatekle u Albaniji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je prema saznanjima koja su vama bila dostupna, određeno sofisticirano oružje trebalo da ubace i verifikatori? Je li tako ili ne?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bilo jasno da je Verifikaciona misija OEBS-a (OSCE, Kosovo Verification Mission) bila zloupotrebijavana za reanimaciju ...

SUDIJA MEJ: To je samo vaše mišljenje i nema sumnje da su to obaveštajni podaci i izveštaji koje je imala vaša strana. Nije nam od velike pomoći da se time ponovo bavimo. Vi ste to izneli pred verifikatore, oni su to negirali, dakle, mi ćemo odličiti o tome šta je istina. Ukoliko imate neke direktne dokaze o tome, vi ćete, naravno, moći da ih predočite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno da je novi kanal za ubacivanje terorista bio preko Sarajeva, a zatim preko Makedonije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno. I ono što je najinteresantije, ja sam vam to, mislim, to se vidi iz ovog pisma, da je to podvučeno, da su se koristile redovne autobuske linije i da su u grupama od po tri do pet prebacivali se preko Beograda, što je najinteresantnije i odatle dalje išli na Kosovo i Metohiju, preko Makedonije i aerodroma Skoplje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Oni su dolazili kao civili u grupama od dvojice, trojice putnika redovnim autobuskim linijama i onda se prebacivali dole kao civili, a dole bili naoružavani i opremani i tako dalje. Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: A i preko Makedonije i Skoplja ulazili na Kosmet, to su naša saznanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je tačno da su, dakle, još tada 1998. godine bili naoružani, čak imali i rakete projekte "Armbrust" (ARM-BRUST), "Stinger" (Stinger), snajpere domet do 2.000 metara i tako dalje, oružje koje se moglo samo uz pomoć određenih službi drugih zemalja da nabavi?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja mogu da govorim o ovoj prvoj činjenici da su imali takve snajpere, što se videlo na žrtvama sa naše strane, i da su imali ovo oružje koje je čak i u nekim situacijama, u nekim aktivnostima naših antiterorističkih jedinica zaplenjeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je procena tada bila da albanski vrh kupuje vreme da bi NATO skupio potrebne snage u Albaniji i Makedoniji i da bi ubacili potrebnu količinu naoružanja teroristima? Da bi ih reorganizovali i povezali teritorije pod njihovom kontrolom?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Na takve aktivnosti i takav kraj njihovog nastojanja su ukazivale sve informacije koje sam ja imao prilike da vidim, i na žalost, ta se procena pokazala kao tačnom i upravo se poklapa sa mesecom koji sam ja ovde i naveo, to je mart mesec kada je počela kampanja NATO pakta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je bilo jasno dakle iz svih tih činjenica da međunarodna zajednica neće reagovati da bi sprečila aktivnosti terorista, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: To je bilo evidentno na samom terenu, teroristi su se ponašali kao da su na svojoj teritoriji a da je srpska strana teroristička.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koliko se sećam, vi ste onda predložili i poseban štab za rukovođenje posebnim vojnim snagama mimo MUP-a i vojske, međutim da li je tačno da su MUP i vojska imali svoje linije komandovanja i da se nije mogao organizovati nikakav treći lanac komandovanja?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: U okviru Vojske Jugoslavije su postojale specijalne jedinice koje su mogle da odgovore ovom zadatku koji ja predlažem. Bile su, postojale su i u okviru policije specijalne jedinice koje su imale jako dobru opremu. Moj predlog je bio da se napravi jedna treća posebna jedinica koja bi se bavila isključivo antiterorističkom aktivnošću. Normalno, procena je vaša očigledno bila drugačija i stoji činjenica da su jedinice iz MUP-a i Vojske Jugoslavije imale svoj lanac komande. Normalno, ova bi jedinica mogla da bude formirana u okviru jedne od ovih grpacija, bilo Vojske

Jugoslavije, bilo MUP-a. Moja procena je bila da teroriste treba po svaku cenu razbiti pre marta meseca, a ukoliko se to ne uspe da uradi, tada im dati ultimatum u bukvalnom smislu da se predaju, okružiti ih i dejstvovati po njima, pri čemu bi svakako morala da se obavesti međunarodna zajednica kako bismo izbegli kasnije probleme.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Međunarodna zajednica je tada imala svoju verifikacionu misiju na Kosovu, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da. Moja ideja je bila da ih obavешtavamo o svakoj aktivnosti prema teroristima, da bismo izbegli bilo kakve moguće špekulacije. Drugo što sam smatrao da je posebno važno, to je da se granica dodatno obezbedi kako bi se sprečio šverc oružja, unošenje oružja, ubacivanje terorista i kao što znate, uz vašu saglasnost, ja sam i putovao u neke od zemalja da razgovaramo o mogućem elektronskom obezbeđenju granice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, toga se dobro sećam, i trudili smo se da se granica obezbedi što je moguće bolje. Da sada kratko pređemo na ovaj dokument koji je ovde dat, ovo je Perišićevo pismo.

SUDIJA MEJ: Koji broj je to pismo?

SVEDOK LILIĆ: Ako mogu da vas zamolim da dobijem kopiju.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 23.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa, ajmo da pogledamo sad, pošto ste vi davali neka objašnjenja u vezi sa ovim njegovim pismom, ja sam zapazio u glavnom ispitivanju da ste vi prvo rekli da ne želite da komentarišete Perišićevo pismo, jer to je njegovo pismo. Ali je gospodin Najs insistirao da komentarišete određene stvari, pa bih sad želeo da neka pitanja u vezi s tim raspravim. Prvo, je li ovo potpuno jasno da je ovo jedna obična dimna zavesa da se izbegne odgovornost za ono što treba da se radi u skladu sa dužnostima koje Vojska ima na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja teško da ...

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, ja nisam hteo da ulažem prigovore na ova pitanja i to iz očiglednih razloga. Ako optuženi misli da će dobiti povoljne

odgovore, ja u to nisam hteo da se mešam. Ulažem prigovor na formulaciju ovog poslednjeg pitanja.

SUDIJA MEJ: Radi se o tumačenju pisma. Zar ne može svedok da da svoje tumačenje?

TUŽILAC NAJS: To je stvar Pretresnog veća.

SUDIJA MEJ: Gospodine Liliću, postavlja vam se pitanje u vezi sa ovim pismom. Ukoliko možete da date svoje mišljenje o tom pismu i ako smatrate da bi to bilo relevantno, naravno da to možete učiniti, ukoliko se slažete sa tumačenjem koje je izneo optuženi. Ukoliko ne, samo recite, ili ako mislite da nam ne možete dati mišljenje koje bi bilo od neke koristi.

SVEDOK LILIĆ: Ja teško mogu da se složim da je ovo dimna zavesa, kako je rekao gospodin Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, evo, poći ćemo po ovim tvrdnjama. Je li jasno da se Perišić tu isključivo zalagao, odnosno, pre svega zalagao, ove druge marginalne stvari i njih ćemo dotaći, nije problem, zalagao za uvođenje vanrednog stanja?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, ja sam to i ponovio nakon, postoji još pisama koje prate to pismo, ja ne znam da li ih ima ovde u dokumentaciji, iz koji se vidi ova tvrdnja da Perišić insistira na uvođenju vanrednog stanja na delu teritorije Savezne Republike Jugoslavije, ili bolje rečeno Republike Srbije, da bi na taj način dobio legitimitet za upotrebu Vojske Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je tačno, mislim da ste kompetentni da odgovorite na ovo pitanje sobzirom na svoj položaj, da nikakvo vanredno stanje nije potrebno vojsci da bi reagovala na terorističke napade koje smo konstatovali da su im konstantno bili izloženi pripadnici vojske?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: General Perišić je insistirao da vojska deluje tako kako ste vi sad rekli, u zoni odgovornosti vojske, odnosno u graničnom pojasu koji je, ako se ja ne varam, tada bio po dubini relativno uzak, pa je kasnije odlukom savezne vlade, ja mislim, proširen na pet kilometara, a da se za upotrebu vojske u sadejstvu sa antiterorističkim jedinicama koje su bile na Kosovu, daju adekvatne naredbe za upotrebu vojske kroz instituciju vanrednog stanja. Pri čemu, objektivno, obzirom na izveštaj koji sam

ja imao prilike da vidim i u pisanoj formi sa njegove strane, kasnije shvativši da je njegovo insistiranje kod vas i vaš pristanak da ja odem u dva navrata na Kosovo i Metohiju da vidimo kakvo je zaista stanje, u stvari treba da bude potvrda da je najveći broj komunikacija zaprečen od strane terorista i da su neprohodni suvozemnim putem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li je vama poznato da prema relevantnim propisima vojska i u miru može da se koristi za obezbeđenje komunikacija, za razne elementarne nepogode, za reagovanje i borbu protiv terorizma i tako dalje? Je li vam to poznato?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: U ovim mirnodopskim uslovima o kojima ste govorili, apsolutno da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, da bi se reagovalo na terorizam, nije bilo potrebno nikakvo vanredno stanje. A da li se vi sećate, prema podacima koji su vam nadam se bili dostupni, da je na Kosovu i Metohiji bila ugrožena bezbednost građana ovim terorističkim dejstvima, ukupno 213 naseljenih mesta od ukupno 1.413 naseljenih mesta na Kosovu, to znači jedna šestina otprilike, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ne znam tačno broj, ali je činjenica da je bio jako veliki broj mesta i da je to vreme otprilike kada je većinski broj sela praktično ostao bez srpskog življa, pod pritiskom albanskih terorista i čak su se i starosedeoci Albanci pomerali sa tog metohijskog dela Kosova i Metohije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ali je tada bilo oko 1.200 mesta u kojima nije bilo nijednog terorističkog napada i da bi praktično uvođenje vanrednog stanja, koje kao što smo konstatovali nije bilo potrebno da bi se dejstvovalo u vezi s terorizmom, bio priličan udar na građanska prava i slobode u šest sedmina teritorije, u odnosu na onu jednu sedminu gde su bili teroristički napadi. Je li tako ili nije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ovo je vaša procena i vi ste tada na to imali pravo svakako i Vrhovni savet odbrane Savezne Republike Jugoslavije je na to imao pravo, ali je činjenica da bi vojska pružala logistiku, u smislu aktiviranja velikih, krupnih jedinica, znači pokreta artiljerijskih jedinica ili eventualno sadejstva tih jedinica sa policijom, davanje logistike, trebalo je uvođenje vanrednog stanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, zar nije najbolji dokaz činjenice da je bez vanrednog stanja praktično bila razbijena UČK, a da je, kad je došla verifikaciona misija u dogovoru koji je napravljen, prisustvo vojske osim u kasarnama bilo svedeno samo na tri tačke nivoa čete, tri glavne neke strateške raskrsnice tamo na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ali mi ovde govorimo o ovom pismu generala Perišića i šta su razlozi pisanja tog pisma.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, razlozi su očigledni: da se opravda pred svojim spoljnim mentorima za ono što su mu oni nalagali da radi, što je pokazao i dalji razvoj događaja kada je uhapšen zbog špijunaže.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja ne znam, gospodine Miloševiću, da je Perišić u vreme kad sam ja bio predsednik Savezne Republike Jugoslavije radio za bilo koju stranu službu, jer bih ga lično uhapsio. Prema tome, da li se kasnije nešto dešavalo, ja zaista to ne mogu da tvrdim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. Da li smo, dakle, račistili da vojska ima obavezu i u mirnodopskim uslovima kod ovih komunikacija, kad kažem komunikacija, mislim na putne pravce, bitne saobraćajne komunikacije, borbu protiv terorizma i tako dalje, je l' to proizlazi iz propisa?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, obezbeđenje teritorija po dubini, van graničnog pojasa, pripada Ministarstvu unutrašnjih poslova. Svakako da vojska treba da reaguje na bilo kom mestu ukoliko je ugrožen bilo koji pripadnik Vojske Jugoslavije, ali su to pojedinačni slučajevi, znači, ne može da bude neko njeno eventualno frontalno angažovanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A dobro, da li vam je poznato da u Ustavu Jugoslavije piše u članu 133, ne želim da vas vređam pitanjem da li vam je poznato, nego da vas samo podsetim, piše: "Savezna Republika Jugoslavija ima vojsku koja brani suverenitet, teritoriju, nezavisnost i ustavni poredak". Dakle, Vojska brani teritoriju, suverenitet, nezavisnost i ustavni poredak. Jesu li teritorija ili bar jedan od ovih elemenata, a ja mislim svi, bili ugroženi terorističkim dejstvima u to vreme na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to uopšte nije sporno i uopšte se ne vređam, meni je ovaj član jako dobro poznat...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Samo ako mogu da završim, samo sekundu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Jako mi je dobro poznat ovaj član, ali postoji i Zakon o odbrani, Zakon o Vojski Jugoslavije i tačno definiše kada i kako se upotrebljavaju jedinice Vojske Jugoslavije. Normalno, upotrebu jedinica Vojske Jugoslavije u skladu sa odlukama Vrhovnog saveta odbrane može da naredi i predsednik Savezne Republike Jugoslavije bez ikakvog vanrednog stanja, to nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A šta je onda uopšte sporno ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ako je postojala takva naredba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da Perišić piše pismo kojim objašnjava da ono što se može bez vanrednog stanja, može samo sa vanrednim stanjem. Je li smo se složili, dakle, da to može bez vanrednog stanja i da ova tvrdnja da to može samo sa vanrednim stanjem nije tačna?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja ne želim da tumačim generala Perišića. Ako je imao adekvatnu naredbu, onda je trebalo da upotrebi Vojsku Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, samo jedan trenutak. Gospodine Najs, ovde se sada vodi razgovor o tome šta vojska može da preduzme u mirnodopsko vreme i kada je u pitanju vanredno stanje. To su ustavna pitanja i Pretresno veće je već odlučilo da svedok može da odgovara na ova pitanja u određenoj meri, odnosno, u onoj meri u kojoj on to može da uradi. Postavljam sada pitanje da li je potrebno pozvati još jednog eksperta za ustavna pitanja. Vi ste imali na umu da pozovete nekog, ali Pretresno veće nije dozvolilo da on svedoči. Međutim, jasno je da je potrebno da Tužilaštvo obezbedi dokaze, odnosno, pojašnjenja u vezi sa ustavnim pitanjima i problema u ovom predmetu.

TUŽILAC NAJS: Da, Pretresno veće je već odlučilo o našem stručnjaku za ustavno pravo u vezi nekih tema, ja ne znam da li je konkretno doneta odluka...

SUDIJA MEJ: Ne, ne u vezi svih tema.

TUŽILAC NAJS: Ne u vezi svih tema.

SUDIJA MEJ: U vezi sa Kosovom.

TUŽILAC NAJS: Da, u vezi sa Kosovom i ja znam, sećam se da je to odbijeno. Ja mogu jednostavno da podsetim Pretresno veće da naći nekoga ko je spreman da svedoči pred ovim Pretresnim većem, a ko ima adekvatno iskustvo i poznavanje tematike, nije bilo lako. Iskreno rečeno, mnogi ljudi su se bojali da daju svedočenje. Mi smo vam stavili na raspolaganje jednog svedoka stručnjaka za ustavno pravo, evo, ja sad sebi dozvoljavam da se ovako osmehnem, naime, vodila se diskusija u vezi gospodina Babovića o tome koji je svedok bolji u vezi pravnih pitanja o kojima je on govorio. To je bilo nešto u čemu ste vi, naravno, učestvovali, no sad to više nije važno. Mi ćemo možda moći da pronademo drugog stručnjaka za ustavna pitanja, ali jedini svedok do kog smo mi mogli u to doba da dođemo i kojeg smo mogli da vam ponudimo je bio gospodin Kristan. On nam još ostaje na raspolaganju, on možda može da se osvrne na ovu temu. Mislim da je ukidanje autonomije Kosova bila jedina tema koju ste vi isključili iz tog eventualnog, iz tog predloženog svedočenja. Naravno, ako optuženi želi da pokrene ustavna pitanja sa kvalifikovanim svedokom Tužilaštva, čak iako mi ne budemo imali priliku da pokrenemo ta pitanja sa svedokom, optuženom ostaje mogućnost da to sam uradi.

SUDIJA MEJ: To se svodi na sledeće, naime, vašem predloženom svedoku je bilo dozvoljeno da svedoči o ustavnim pitanjima, ali na ograničeni broj okolnosti, odnosno, tema. Mi smo to svedočenje suzili. A ostatak, ostali deo njegovog izveštaja nije bio isključen, nije bio izuzet.

TUŽILAC NAJS: Da, to je tačno. I naša namera jeste bila da ga ponovo pozovemo, ja sam to jasno naznačio u to vreme, ali to će verovatno biti tek na jesen. Ono šta ja mogu da vam kažem je da ću ja razgovarati sa svojim timom da vidimo kako možemo da sredimo njegov dolazak, njegov povratak što je moguće pre i da vidimo koliko deo njegovog izveštaja ćemo vam staviti na raspolaganje. Ukoliko ima nešto što nije pokriveno, znači da će nam trebati nekoliko meseci da pokušamo da pronademo nekog drugog ko bi možda mogao da nam pomogne. Naravno, stvari bi sada mogle biti nešto drugačije u svetlu promena koje su se dogodile. Morate da shvatite da smo mi zaista imali ogromnih poteškoća da pronademo nekoga sa adekvatnom biografijom i kvalifikacijama, nekoga ko hoće da dođe i da nam pomogne.

SUDIJA ROBINSON: Ohrabrujemo vas da istrajete u tim naporima, gospodine Najs.

SUDIJA MEJ: Gospodine Miloševiću, mislim da ste iscrpili ovu temu što se tiče vanrednog stanja, bar kada je ovaj svedok u pitanju. Ako imate još nekih pitanja u vezi sa Perišićevim pismom, izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ako ste dozvolili gospodinu Najsu da se osmehne, dozvolite i meni da se osmehnem. Ja nisam stavljao nikakav prigovor da svedok gospodina Najs za ustavna pitanja svedoči i o Kosovu i o čemu god hoće. Meni čak više odgovora da pobijem takva svedočenja i veće mi zadovoljstvo pruža da pobijem svedoke koje dovodi gospodin Najs nego da to dokazujem nekakvim svojim svedocima, što svakako neću propustiti. Prema tome, vi ste sami odlučili da tom svedoku ne date da govori o ustavnim pitanjima koja su vezana za Kosovo čemu se ja, podsećam vas, uopšte nisam protivio. Naprotiv, bilo bi mizadovoljstvo da suprotstavim svoje argumente onima koje on izloži. Ali, da idemo dalje. Gospodine Liliću ...

TUŽILAC NAJS: Ako dozvolite, radi uštede vremena, ja bih pozvao Pretresno veće da, kada bude zasedalo u punom sastavu, razmotri ponovo svoju odluku u vezi sa implikacijom optuženog. Kada bude u punom sastavu, Pretresno veće će verovatno moći da ponovo razmotri ovo pitanje.

SUDIJA MEJ: Ja čisto sumnjam u to. Naravno, mi ćemo to ponovo pogledati, ali čisti sumnjam. Postojao je jedan konkretan razlog zašto je to svedočenje, taj deo svedočenja isključen. Reč je bila o svedokovom učešću u događajima o kojima je trebalo da svedoči kao ekspert i to je razlog zbog čega je Pretresno veće isključilo taj deo njegovog iskaza, odnosno, to nije moglo na odgovarajući način da se prezentira kao svedočenje veštaka.

TUŽILAC NAJS: Da, to mi je jasno.

SUDIJA MEJ: Nastavimo, molim vas.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, da li ste imali prilike da pogledate ovaj podsetnik za pripadnike Vojske Jugoslavije angažovane na prostoru zahvaćenom diverzantsko-terorističkim dejstvima, to je, znači, ceo taj prostor zahvaćen diverzantsko-terorističkim dejstvima, donet u junu

1998. godine od strane Generalštaba Vojske Jugoslavije? Ja ću vam dati da to pogledate sa pitanjem jeste imali prilike da to pogledate. A tu piše ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Oprostite, da li mogu da dobijem da pogledam taj dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Oni ga imaju, to je 02093686, stranica prva koja tako počinje, ja sam ga dobio u ovom setu dokumenata koji druga strana ovde daje.

SUDIJA MEJ: Dajte da to pronađemo. Pre svega, da li je dokument u registratoru? To je jun 1998. godine.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Naslovna strana ima broj 02093685, to je naslovna strana i ima grb Jugoslavije i veliki, vidim da su to dobili od Generalštaba, piše "vojna tajna", "interno" i tako dalje. Podsetnik za pripadnike Vojske.

SUDIJA MEJ: A šta je to zapravo? Kakav je to dokument?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To je dokument Generalštaba o, nek vam svedok to objasni. On je sasvim kompetentan da objasni.

SUDIJA MEJ: Ako uspemo da ga pronađemo, dajte da ga prvo pronađemo da se podsetimo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Evo, dok ga pronađu ja ću pročitati par stvari. Potpisan Generalštab Vojske Jugoslavije, prema tome ovo je vrsta naredbe.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak.

TUŽILAC NAJS: Mislim da nije u registratoru.

SUDIJA MEJ: Sačekajte da prvo pokušamo da ga pronađemo.

TUŽILAC NAJS: Ti brojevi nisu u registratoru, a jedini dokument iz juna, da li je to 19. juni? Ne mogu da se setim. Ima ih nekoliko od 25. ako je to to, mada mislim da nije. Pogledaćemo i druge dokumente koji su obelodanjeni optuženom. Ako nam ...

SUDIJA MEJ: Dok tražimo dokument, gospodine Miloševiću, izvolite, možete da pročitate tekst, pa ćemo da vidimo da li možemo da pratimo. Gospodine Lilić, izgleda da sada nemamo taj dokument. Optuženi će vam pročitati relevantne delove, i vi ćete moći da ih pogledate pre nego što date svoj odgovor. Izvolite, gospodine Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, naslovna strana, već sam ukazao na nju: "Generalštab Vojske - vojna tajna, interno". "Podsetnik," oni su to, pretpostavljam, odlukom vlade mogli da dostave ovde i to i uradili, "za pripadnike vojske angažovane na prostoru zahvaćenom diverzantsko-terorističkim dejstvima". I onda kaže: "Tačka 1. Postupak pripadnika Vojske Jugoslavije i jedinica kod ugrožavanja ljudi, materijalnih sredstava, objekata na prostoru zahvaćenom diverzantsko-terorističkim dejstvima". Ostalo se nema šta da ugrozi nego ljudi, objekti, sredstva i tako dalje. I onda kaže: "U situacijama napada odmetničkih, terorističkih, diverzantskih i drugih naoružanih," i tako dalje, da sve to ne nabrajam, "upotrebiti svo raspoloživo ljudstvo i sredstva po načelima borbene upotrebe jedinica u cilju uspešne odbrane, razbijanja," izvinjavam se prevodiocima, čitaću sporije. Znači: "Upotebiti svo raspoloživo ljudstvo i sredstva po načelima borbene upotrebe jedinica u cilju uspešne odbrane, razbijanja i uništenja navedenih grupa. U odbijanju napada obezbediti najviši nivo reda i discipline, bezuslovno izvršavanje naređenja i odgovorno vršenje dužnosti. Preduzimati energične mere na sprečavanju neborbenog ponašanja pojedinica, jedinica i komandi". I onda se govori da se diverzantsko-terorističkim grupama onemogućiti izviđanje, spreče njihovi iznenadni napadi, stvore povoljni uslovi za odmor i tako dalje. Pa se onda kaže: "U borbi protiv odmetničkih, terorističkih, diverzantskih i drugih neprijateljskih naoružanih grupa, pored ostalog, treba se pridržavati sledećih načela: za pretragu, poteru i napad, za uništenje diverzantsko-terorističkih grupa ne upotrebljavati manje jedinice od čete-baterije". Četa i baterija su samo u dva roda, ali jedinice iste veličine, znači da se ne upotrebljavaju male jedinice kao što je vod, nego najmanje četa. "Pri dejstvu neprijateljskih trupa iz utvrđenih objekata naseljenog mesta posle upozorenja upotrebiti oruđa za neposredno gađanje selektivnim uništavanjem neprijatelja i objekata iz kojih je ispoljeno dejstvo. Pri razmeštaju kretanja i upotrebi jedinica artiljerije i tenkovskih jedinica TČ, tenkovska četa, ojačati ih odgovarajućim jedinicama pešadije i inžinjerije i drugim rodovskim sastavima zavisno od zadatka jedinice. Oklopne mehanizovane jedinice upotrebljavati za okruženje i blokiranje naseljenog mesta. U naseljena mesta ne

ulaziti sa jedinicama Vojske Jugoslavije. Za kontrolu komunikacija i prostora ugroženog terorističkim," dejstvima, načelno koristiti oklopno-mehanizovane jedinice za, sa potrebnim ojačanjima, verovatno treba da piše "sa potrebnim ojačanjima" ovde kaže "za potrebnim ojačanjima", a ja čitam kako piše. "Zabraniti da nepripremljena jedinica krene na izvršenje zadatka". Dakle, sad ću vam dati to da pogledate, naravno da je vojska ovo uradila u skladu sa zakonom, u skladu sa pravilima službe, u skladu sa propisima, ja samo govorim o tome da to nema nikakve veze sa vanrednim stanjem. Tačka 2 je "Postupak pripadnika Vojske u slučaju protivpravnog lišenja slobode od strane pripadnika diverzantsko-terorističkih grupa", jer je bilo otimanja i hvatanja, kidnapovanja vojnika, šta može da, a onda pod 3, "Postupak sa pripadnicima diverzantsko-terorističkih grupa prilikom lišenja slobode," gde se kaže: "Sve dok pripadnik diverzantsko-terorističke grupe upotrebljava oružje ili pruža otpor, prema istom postupiti u svemu kako to nalažu borbena pravila. A nakon polaganja oružja i prestanka sa pružanjem otpora, postupiti na sledeći način: lišiti ga slobode," tako dalje. "Oduzimaju se stvari koje ukazuju na terorizam," onda, i tako dalje. "Imaju pravo komandanti jedinica da ispituju o podacima vojnog karaktera, prikupljaju se obaveštenja o izvršenim krivičnim delima," i tako dalje, i "mogu ih zadržati u pritvoru najviše tri dana, a onda moraju da budu privedeni sudu," i tako dalje. I naročito se naglašava: "Zabranjeno je ubijati lica lišena slobode, nanositi im telesne povrede, izjvljavati, mučiti," i tako dalje, "izricati i izvršavati kazne bez odluke vojnog suda, prema ženama pripadnicima diverzantskih grupa mora se postupati sa svim obzirima koji se duguju njihovom polu. Pod ovim zabranjeno je ...

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, moram da vam kažem da bi ponovo trebalo da razmotrite vaš pristup unakrsnom ispitivanju. Ja sam gledao u ekran i ceo ekran je prošao već minimum dva puta, a da nismo čuli vaše pitanje. Ovo, kao prvo, nije praktično, sobzirom na vremensku ograničenost, a pri tom mi uzimamo u obzir činjenicu da vi vodite sopstvenu odbranu. Ali morate zaista da uložite ozbiljan napor da rezimirate stvari i da postavite svedoku pitanje. Nakon što ste govorili četiri, pet, šest minuta svedok je verovatno zaboravio sa čim ste počeli. Ja svakako jesam, a i ja to treba da pratim. Kao jedno praktično pravilo, ja predlažem da nakon što ste govorili jedan minut, ne duže od jednog minuta, da postavite pitanje. Gledajte ekran i ako vidite da ste završili dve do tri rečenice u celini, to znači

da je došlo vreme da postavite pitanje, jer mi moramo biti u stanju da pratimo vaše unakrsno ispitivanje. Molim vas da to imate na umu.

TUŽILAC NAJS: Mi smo locirali dokument, ne znam koliko će još biti potrebno i da nam ga dostave.

SUDIJA MEJ: Da, izvolite, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izgleda da dobre namere mogu da se shvate pogrešno. Ja sam ovo sve citirao imajući u vidu kompetentnost svedoka, a imajući u vidu da štedim vreme, pa sam hteo odjednom da mu dam da ovo pogleda. I samo ću još završiti da je čak naravno posebno naglašeno: "Zabranjeno je vređati i ljudsko dostojanstvo," i tako dalje, "zarobljenih pripadnika". Evo, ja ću dati ovaj dokument svedoku, on nosi naziv, nosi datum juni 1998. godine, nema drugog datuma nego je dole samo jun 1998, ali to je dovoljno jer pismo generala Perišića nosi datum 23. juli 1998. godine. Dakle ...

SUDIJA MEJ: Dozvolite svedoku da pogleda dokument.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dakle, najmanje mesec dana pre nego što on piše ovu svoju, ovu svoju, neću da kvalifikujem šta, u vezi sa kakvim vanrednim stanjem, on se ponaša potpuno u skladu sa propisima i reguliše kako moraju da sa ponašaju na teritoriji toj. To je taj dokument, ja ne verujem da gospodin Lilić ima ikakve sumnje da nisam citirao tačno, jer bi to bilo zaista apsurdno.

SUDIJA MEJ: Dozvolite da pogleda dokument i da utvrdimo da to zaista jeste tako kako vi kažete. Samo trenutak, pustite svedoka da to potvrdi, da je to dokument na koji se pozivate.

SVEDOK LILIĆ: Znači, zaista nema potrebe da ja ovo čitam. Ovaj dokument apsolutno podseća ili izgleda, ja mislim da on predstavlja original dokumenta koji se koristi u Vojsci Jugoslavije, u formi podsetnika. Ja posle 13. juna, ja ne znam za ovaj dokument da je izdat, pretpostavljam da mu je prethodila i neka naredba iz Generalštaba, inače drugačije i ne bi mogao da bude izdat. Nije sporno da, ovaj, postoji pravo Vrhovnog saveta odbrane i predsednika Republike Jugoslavije da se Vojska može da upotrebi u skladu sa tim odlu-

kama i to je normalno i van vanrednog stanja. Prema tome, pretpostavljam da postoji naredba u Generalštabu i zbog toga je i izdat ovakav podsetnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam upravo citirao član 133 Ustava da JNA ima ustavnu obavezu, ne JNA, SRJ ima vojsku koja brani suverenitet, teritoriju, nezavisnost i ustavni poredak. Dakle, vojska ima tu dužnost a ovde je reč o objašnjenju koje se tiče postupanja vojske na teritoriji zahvaćenoj diverzantsko-terorističkim dejstvima, vojska direktno primenjuje svoju ustavnu obavezu. Prema tome, apsolutno se, samo to da se složimo pa da idemo dalje, ne može govoriti o nelegalnoj upotrebi vojske na tom području.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Vojska ne može samostalno da donosi odluku bez obzira na član 133, ali obzirom da se već raspravlja o ekspertima za ustavna pitanja, mislim da bi bilo dobro da bude ekspert i za vojno pravo. Ali, normalno to nije moja, zaista bez želje da utičem na bilo šta u ovoj sudnici, više je sugestija. Sigurno je da vojska može da se upotrebi uz adekvatne naredbe i naređenja i stav Vrhovnog saveta odbrane. Znači, apsolutno nije sporna ta njena ingerencija po članu 133, samo je pitanje, znači, ja nisam video ovaj dokument do danas, prvi put ga vidim, njegova sadržina objašnjava način primene, ponašanja i svega što je ovde vrlo detaljno opisano, piše kraj juna 1998. godine, prema tome, ta dva dokumenta govore sama za sebe. U jednom se tvrdi da nisu postojala ovakava naređenja, ovde se tvrdi suprotno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ovde se ne tvrdi ništa, nego je dokaz da je to naređenje i da to piše. Prema tome, ova nebuloza o tome kako je nelegalno nešto ako nema vanrednog stanja, nadam se da je objašnjena. E sada, da vidimo, kaže, pošto patetično piše gospodin Perišić ovo svoje, da li vam je poznato ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja se izvinjavam samo, gospodine Miloševiću, pošto sam ja pismo vratio, da mi ga ponovo daju, od gospodina Perišića.

SUDIJA MEJ: Pre nego što nastavimo sa ovim, ja ovde imam pismo koje je predočio optuženi, ne znam ima li ikakvih primedbi da to postane dokazni predmet? Na BHS-u je, ali vi ste to obelodanili.

TUŽILAC NAJS: Da, da, da, mi smo to obelodanili.

SUDIJA MEJ: Dajte da dobijemo broj dokaznog predmeta. Bilo bi dobro ako imate i prevod.

sekretar: Dokazni predmet Odbrane 146.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Inače, gospodine Mej, pošto maločas inače kažete da je to obelodanio gospodin Najs, ja želim da iskoristim priliku da kažem da kao što se vidi, gospodin Najs može da dođe do dokumenata iz arhiva jugoslovenske vlade i Vojske Jugoslavije, za razliku od mojih saradnika koji ne mogu da dođu ni do jednog dokumenta. Tako da sam ja prinuđen da koristim samo ona dokumenta do kojih dođu saradnici gospodina Najsa, što je takođe nedopustiv odnos u ovome što vi vodite.

SUDIJA MEJ: Ne, to je u skladu sa pravilima. Tužilac ima obavezu obelodanjivanja svega što može da vam bude od pomoći, svega što je ekskulpatorne prirode i to oni i čine. Nastavimo sa ovim pismom Perišića. To je dokument pod tabulatorom 23.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vanredno stanje smo raspravili. On kaže: "Pod sudbonosnim okolnostima, ako kao profesionalci koji su očuvali vojsku i SRJ u vama poznatim uslovima" on sebe smatra zaslužnim za očuvanje vojske i SRJ. Je li to zvuči malo, kako bih rekao, imbecilno?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja zaista to, ja zaista to ...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, to je, ja ću dodati da to nije primereno pitanje. Ako imate još nešto u vezi sa pismom, izvolite pitajte.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, idemo redom po ovim, kaže: "Konstantnu tendenciju upotrebe vojske van institucija sistema", i to je vezao za vanredno stanje, to smo raščistili. Inače, vama je poznato nadam se, evo, tu vam je Zakon o odbrani, nadležnost za vanredno stanje, neposrednu ratnu opasnost, ratno stanje ima Skupština Jugoslavije, je li tako, gospodine Liliću?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da. Na predlog vlade.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na predlog Vlade? On kaže da se vladi i obratio, da mu vlada nije odgovorila. Ja sam pitao u vezi s tim ministra odbrane i dobio upravo taj odgovor, da nema nikakve potrebe za tim zato

što oni imaju po propisima, i upravo se ukazalo na ovo kao što ste videli u ovom dokumentu da rade. Kaže: "Izdvajanje jedinica Vojske Jugoslavije je van Vojske Jugoslavije," i onda dalje objašnjava, "Gardijsku brigadu vašom odlukom izdvojili ste van Vojske Jugoslavije". Recite mi, molim vas, gospodine Liliću, ko je komandovao Gardijskom brigadom pre nego što je ovo mojom odlukom se desilo, šta kaže general Perišić?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Gardijska brigada se nalazila u okviru korpusa specijalnih jedinica. Bila je neposredno podređena komandantu korpusa specijalnih jedinica.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa, dobro. Šta je zadatak gardijske brigade?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Više je protokolarne prirode njen zadatak. Ceremonijalni.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li vam je poznato, ja se nadam da je vama poznato da gardijska brigada vrši i obezbeđenje Vrhovne komande...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to nisam završio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Znači, obezbeđenje rezidencije predsednika republike, obezbeđenje kancelarije predsednika republike i obezbeđenje Vrhovne komande, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, a da li predsednik republike komanduje vojskom i u ratu i u miru, po Ustavu Jugoslavije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: To je tačno. Po Ustavu Jugoslavije, član 135, po Zakonu o vojsci, odnosno član 4 i tako dalje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Jeste, jeste, prema tome, da li se smatra da, ako je Gardijska brigada, koja inače vrši obezbeđenje šefa države i služi za protokolarne potrebe, se podredi vojnom kabinetu predsednika republike, izmeštena iz Vojske Jugoslavije ili je ona u sastavu Vojske Jugoslavije? Ili se možda predsednik republike koji po ustavu komanduje vojskom ne smatra Vojskom Jugoslavije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Meni je jako teško, pošto imam vrlo nezahvalnu ulogu da tumačim generala Perišića, verovatno bi najbolje odgovore šta je hteo da kaže on sam dao ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, on je dao. Evo, sad ću vam reći njegov odgovor.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Iz, ako, ako dozvolite, gospodine Miloševiću, samo minut jedan ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvolite.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ako se ne varam, ovde se govori o rasformiranju korpusa specijalnih jedinica i stavljanje pod direktnu nadležnost Gardijske brigade, vašu. Da li je to tako bilo ili nije kad je u pitanju Gardijska brigada, ja zaista ne znam ali se svakako mora poštovati princip subordinacije i jednostarešinstva. Vi sigurno ne možete da komandujete Gardijskom brigadom niti ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niti sam komandovao. A da li je vama poznato da nikada Gardijska brigada u ovo vreme od kada je bila prepotčinjena vojnom kabinetu predsednika republike nije upotrebljena nizašta drugo osim za obezbeđenje Vrhovne komande, predsednika republike i ove protokolarno-počasne stvari? Je li vam poznato to?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja to ne mogu da tvrdim, obzirom da nisam bio u prilici da prisustvujem sednicama Vrhovnog saveta odbrane, ja tada tamo više ne dolazim, sem da, nema razloga da to što kažete ja ne verujem da je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E sad, molim vas ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Došlo je vreme za pauzu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Imam samo ovo jedno pitanje oko te Gardijske brigade, da bar to jedno ne delimo.

SUDIJA MEJ: U redu, samo da bude brzo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vidite da na drugoj strani njegovog pisma on kaže: "Osim ako imate nepoverenje u načelnika Generalštaba".

Zašto sam ja to tako uradio, kaže "osim ako imate nepoverenje u načelnika Generalštaba". Je li napisao tako Perišić?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to piše tu. Ja vas molim da, znači ja sam komentarisao ovo pismo verujući u autentičnost i istinitost navoda ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Svako drugo tumačenje sa moje strane bi bilo zaista nekorektno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa dobro, je li vam ...

SUDIJA MEJ: Ne, sada stvarno idemo na pauzu. Pauza od 20 minuta. Gospodine Liliću, molim vas da se vratite u sudnicu za 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite, gospodine Najš.

TUŽILAC NAJS: Hteo bih samo da vam ukratko saopštim tri stvari. Prvo, onaj dokument o kojem je govorio optuženi kada je govorio o tome da imamo pristup arhivama, hteo bih samo da kažem da taj dokument nismo dobili iz arhive već od jedne osobe. Drugo, poslednji dokument koji je predložen je već bio predstavljen kao dokazni predmet 94, tabulator 72.

SUDIJA MEJ: Sobzirom na tu okolnost, možda bi onda bilo bolje da se briše kao dokaz odbrane. Rekli ste da je to tabulator 72?

TUŽILAC NAJS: Da, dokazni predmet 94, tabulator 72, da.

SUDIJA MEJ: Da, to treba da se uradi da ne bi bilo zabune. Govorimo o dokaznom predmetu Odbrane 146, dakle, to treba izbrisati.

TUŽILAC NAJS: Treće, mi smo razmotrili situaciju i moraćemo da dodatno ispitujemo ovog svedoka. Smatramo da on pripada specifičnoj, posebnoj kategoriji svedoka i da je dodatno ispitivanje zaista bitno i potrebno. Možda bi Pretresno veće, možda mogu da zatražim da Pretresno veće skrene pažnju svedoku i pojasni mu situaciju, pogotovo u svetlu okolnosti o kojima se radi i sa kojima je Pretresno veće takođe upoznato. Naravno, mi ćemo izaći u

susret svedoku jer ako on recimo doleti rano ujutru avionom iz Beograda, onda bi mogao istog dana da se vrati. Takođe na istu temu hteo bih da vam kažem da smo ranim jutarnjim letom danas, koliko sam razumeo, dobili sve dokumente koji se spominju na strani 16 rezimea, to su zapisnici državnog Saveta za koordinaciju koji govore o državnoj politici. To su veoma važni dokumenti. I oni sada stižu, obezbeđeni su. Pretresno veće se verovatno seća da je svedok bio u stanju da identifikuje neke stvari budući da je on video neke dokumente iz perioda kada je gospodin Čosić bio predsednik. Dakle, mi bi smo bili zahvalni, sobzirom na problem oko dodatnog ispitivanja, da kada ti dokumenti stignu, da ih on pogleda, te dokumente, i da nam kaže da li su to u stvari dokumenti koje je on video. Onda bismo imali kompletnu sliku i mogli bi dokumente da obradimo na uobičajen način.

SUDIJA MEJ: U redu. Kako bi bilo sve jasno, danas ćemo raditi do 13.45, dakle završićemo u uobičajeno vreme, a onda ćemo naknadno odlučiti i o dodatnom postupku u vezi sa ovim svedokom. Izvolite, gospodine Miloševiću.

PREDSTAVNIK VLADE SCG PANČEVSKI: Časni Sude?

SUDIJA MEJ: Izvolite.

PREDSTAVNIK VLADE SCG PANČEVSKI: Časni Sude, ja se izvinjavam što prekidam, samo još jedna kratka korekcija. Dokumenti o kojima je govorio gospodin Najs su predati od strane Nacionalnog saveta. Iako je reč o dokumentima koji su obuhvaćeni zahtevom za saradnju koji je odlikom Pretresnog veća od 12. juna odbijen kao preširok, stav Nacionalnog saveta za saradnju sa Haškim tribunalom je da su ti dokumenti ipak predati kao gest ljubaznosti.

SUDIJA MEJ: U redu. Izvolite, gospodine Milošević.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Inače, gospodine Liliću, da li se sećate da je upravo komandant Gardijske brigade 1997. godine, to je general Bojović, 1997. godine imenovan na predlog generala Perišića za ađutanta predsednika Republike?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, sećam se obzirom da sam ja u to vreme, istovremeno je general Šušić obavljao te dve funkcije, znači praktično bio

je i načelnik kabineta i po potrebi ađutant, a od 1997. godine je postavljen general Bojović na predlog načelnika Generalštaba, odnosno kolegijuma načelnika Generalštaba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A general Bojović je istovremeno bio i komandant Gardijske brigade?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na kraju druge strane ovog pisma Perišićevog kaže, u vezi sa ovom Gardijskom brigadom, kaže: "Osim ako imate nepoverenje u načelnika Generalštaba". Pa, a šta ako imam nepoverenje u načelnika Generalštaba?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja zaista ne znam kako da odgovorim na to pitanje. Pravo je bilo Vrhovnog saveta odbrane da imenuje novog načelnika, da zadrži starog, da prekomanduje, mislim da to pravo zaista nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Niti je sporno da je razrešen dužnosti general Perišić na legalan način, je li tako, i u skladu sa poslovnikom Vrhovnog saveta odbrane?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da. Imao sam prilike da čitam taj zapisnik sa Vrhovnog saveta odbrane, mada nije razrešen konsenzusom, ako se ne varam, mislim da je gospodin Đukanović bio protiv, što ne menja legitimnost te odluke.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam samo pitao je li to bila legitimna odluka. To nije sporno, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, šta ima čudno u tome da Gardijska brigada čiji je komandant moj ađutant, bude podređena vojnom kabinetu predsednika Republike, a pretpostavljam da ...

SUDIJA MEJ: Mislim da svedok ne može da nagađa o tome. Ovo je pismo generala Perišića, možete od njega da zatražite da da svoje tumačenje, međutim, tražiti to od ovog svedoka radilo bi se o čistom nagađanju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro. Ako tako smatrate, onda nije bilo potrebno da on komentariše pismo ni u glavnom ispitivanju.

SUDIJA MEJ: On može da da komentar. Ukoliko postavljate spekulativna pitanja, to nikom neće pomoći.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sada bih vas u vezi sa ovom tvrdnjom generala Perišića da se postavljaju, unapređuju generali mimo Generalštaba, zamolio da pogledate zapisnik sa pete sednice Vrhovnog saveta odbrane, znači 9. juna 1998. godine, to je samo mesec dana pre njegovog pisma. Imali ste taj ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Imao sam prilike da vidim taj zapisnik.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da. Tačka 2. Kadrovska pitanja. Zapisnik gde piše, evo ja citiram: "General Perišić je informisao učesnike sednice da su o tom pitanju raspravljali kolegijum". Je li u redu sa tim, imate?

TUŽILAC NAJS: Tabulator 9.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je kad okrenete, ima ovde da se prihvata izlaganje načelnika Generalštaba, i tako dalje. I piše: "Ukoliko budu eskalirale terorističke aktivnosti albanskog separatističkog pokreta, Vojska Jugoslavije će intervenisati adekvatno," što će reći i to je potpuno...

SUDIJA MEJ: Malo sporije čitajte, molim vas, zatražili su prevodioci. I recite nam koji deo čitate.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Čitam, gospodine Mej, zapisnik sa pete sednice Vrhovnog saveta odbrane od 17. juna 1998. godine, gde je ...

SUDIJA MEJ: Da, ali koji deo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Odmah ću da vam kažem ...

SVEDOK LILIĆ: 9. juna, oprostite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: 17. juna.

SVEDOK LILIĆ: 17. je zaveden u ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da, tačno. 17. je zaveden, ja gledam datum koji piše gore, gore piše 17. kad je zaveden, a tačno je da je izvod iz zapisnika 9. juna. To je u redu. Tu je načelnik Generalštaba izložio situaciju na Kosovu i onda na trećoj strani se kaže: "Ukoliko budu eskalirale terorističke," to su znači zaključci koje je usvojio Vrhovni savet odbrane jednoglasno, pod 2 kaže: "Ukoliko budu eskalirale terorističke aktivnosti albanskog separatističkog pokreta, Vojska Jugoslavije će intervenisati adekvatno". Prema tome, povezano sa onim uputstvom koje ste maločas čitali i tako dalje, da li je jasno da tu postoji potpuni legalitet upotrebe Vojske kada je reč o terorizmu na Kosovu?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ako je ono uputstvo proisteklo iz one odluke, apsolutno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, sad mi recite, molim vas, tačka 2: "Kadrovska pitanja," to je na istoj strani nastavlja se tamo odmah iza ovih zaključaka u vezi sa tačkom 1, kaže se: "General Perišić je informisao učesnike sednice da su o tom pitanju", misli se na kadrovska pitanja, zar ne?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, tako piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: "Raspravljali kolegijum načelnika Generalštaba, da su predložena rešenja usaglašena i sa saveznim Ministarstvom za odbranu u skladu sa Zakonom o Vojski Jugoslavije, a potom je predložio Vrhovnom savetu odbrane sledeće", pa onda ima "pod 1, donošenje odluka o prestanku vojne službe," pa pod 2 su nabrojani "po sili zakona", "po oceni lekarske komisije", "po potrebi službe", pa su onda nabrojani "za unapređenje u viši čin", redom, pa "za unapređenje u čin generala-majora", pa "regulisanje u službi generalskog kadra", gde se ko postavlja, za kog komananta i tako dalje, i tako dalje, ima nekoliko stranica, i na kraju kaže se: "Vrhovni savet odbrane u celosti je prihvatio predlog načelnika Generalštaba Jugoslavije generala-pukovnika Momčila Perišića o kadrovskim rešenjima u vojsci". Dakle, to piše u zapisniku od 9. juna, a već mesec dana posle toga Perišić piše u ovom svom pismu kako se unapređenja vrše bez konsultovanja Generalštaba. Da li znate na šta se to odnosilo, pošto evo i u ovom zapisniku mesec dana pre toga vidi se da je upravo sa konsultovanjem i njegovi predlozi bez ijedne izmene su prihvaćeni na Vrhovnom savetu odbrane? Na šta se onda ovo njegovo pisanije odnosilo?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Kada sam čitao ovo pismo generala Perišića koje je vama upućeno u junu mesecu, upravo ta tačka 5, "vođenje kadrovske

politike na nezakonskim i nekriterijumskim osnovama”, pretpostavljao sam da se to odnosi na unapređenja i prekomande, i to sam i rekao, van znanja načelnika Generalštaba i van znanja kolegijuma načelnika Generalštaba. Ova praksa koja je data ovde u zapisniku od 9. juna 1998. godine sa sednice Vrhovnog saveta odbrane, nije obavezujuća za Vrhovni savet odbrane. Mi smo imali četiri godine za vreme mog mandata da praktično kolegijum načelnika Generalštaba daje predloge, pretpostavljajući da su oni ipak i najmerodavniji da znaju kakav je kvalitet generalskog kadra ili budućeg kadra koji će predložiti. Vidim da je to urađeno i u ovom slučaju, ovde je konsultovano Ministarstvo verovatno iz razloga, koliko vidim po imenima generala koji su penzionisani, to su generali koji su bili u Ministarstvu odbrane, pretpostavljam da su zato i konsultovani, i sam zaključak pokazuje da je Vrhovni savet odbrane prihvatio sve predloge načelnika Generalštaba. Prema tome, mislim da papir govori sam za sebe, bar ovaj sa Vrhovog saveta odbrane.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, tu nema govora o nečemu što nije prošlo Generalštab. A da li je, inače, bilo ko unapređen bez znanja načelnika Generalštaba ili Generalštaba?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Za vreme mog mandata nije niko, ne znam za vreme vašeg, ali čak i član 136 Ustava Savezne Republike Jugoslavije omogućuje, daje mogućnost da se i samo informiše načelnik Generalštaba da predsednik ima pravo da unapredi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, naravno. Pa, naravno.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ali je dobro da bude informisan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je svakako informisan ali on ovde naglašava neko svoje pravo koje ne proističe ni iz Ustava ni iz Zakona o vojsci, da mora da bude njegov predlog. To bi značilo praktično da on uzurpira pravo koje pripada samo predsedniku SRJ, je li tako ili nije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Isključivo je pravo unapređenja generalskog kadra u nadležnosti SRJ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim lepo. Dovoljno. Hvala vam, gospodine Liliću. A onda kaže: “Materijalna davanja van propisa”. Molim vas, da vas podsetim na ono što ste rekli, materijalna sredstva, vi ste rekli sami u

svom svedočenju, davana su Ministarstvu unutrašnjih poslova prema odluci Vlade SRJ, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To je ono što ste vi rekli. E sada, on kaže: "Često mi naređujete da za potrebe MUP-a ustupamo nepokretnu i pokretnu imovinu". Pošto ste vi tada bili i na Kosovu i bili jako dobro informisani o celoj situaciji, pretpostavljam da ćete se setiti da je bilo mnogo zaseda koje su organizovali albanaski teroristi i pucali na policijska vozila, ubijali policajce koji su išli putem radi smene na određenim punktovima ili i u patroliranju i tako dalje, u običnim policijskim vozilima, da li se sećate toga? I bilo je smrtnih slučajeva i stradanja policajaca.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da su komunikacijski pravci praktično bili na neki način pod kontrolom terorista sa Kosova i Metohije i da su punktovi policijski bili često izloženi njihovim napadima a i da moj odlazak na Kosovo i Metohiju je bio visoko rizičan, obzirom da nismo koristili redovne pravce, već sasvim neke, neka druga sredstva za transport.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro, e sada da li vam se čini, s obzirom da ste vi bili ličnost koja je četiri godine komandovala vojskom u ratu i u miru, a da ste u svojsvu podpredsednika vlade bili prisutni i osvedočili ste o tim napadima na policiju, da li je bilo logično da vojska stavi na raspolaganje nekoliko oklopnih transportera policiji da mogu bezbedno da prođu komunikacijama kad idu na smenu, a ne da budu u poziciji nekih glinenih golubova koji će albanski teroristi da sačekuju u zasedama i pucaju po njima?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Samo da vas ispravim malo, ako dozvolite. Ja nisam imao, na moju sreću, tu potrebu da komandujem vojskom za vreme ratnih događanja, tako da nisam bio njen vrhovni komandant za vreme rata. A status predsednika i njegova ovlašćenja u mirnodopskim uslovima su potpuno jasno definisani, ali više onako radi objašnjenja. Što se tiče toga da li je bilo potrebno da se ustupi nekoliko ili više desetina transportera, mislim ne samo da je bilo potrebno, nego je bilo zaista, bila je neminovnost da se zaštite životi tih ljudi koji su bili izloženi svakodnevnim napadima terorista, ali je normalno to sve moglo da se reguliše i ovom papirologijom koja mislim da nije sporna, o prenosu sredstava na pojedine jedinice policije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tu nije ni bilo reči o prenosu sredstava već jednostavno o pozajmici, da se izađe u susret potrebama zaštite života policajaca koji su bili nezaštićeni na Kosovu, pa je prema tome bilo logično da im se stavi na raspolaganje nešto od te tehnike koja Vojsci nije bila potrebna, koja nije zbog toga ostala bez svoje potrebne tehnike, a sa druge strane obezbeđuje živote policajaca. Ima li nešto logičnije od toga?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ne, apsolutno ne. Mislim da je trebalo po svaku cenu zaštititi živote tih ljudi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, naravno. E sada kaže nepokretna imovina. Nikakva nepokretna imovina nije data policiji. Traženo je da, radi uštede, službi, kako bih rekao, policije određene grupe Posebnih jedinica policije budu smeštene u vojne kasarne, tako da ne moraju da troše svoje pripadnike na stražarsku službu i na drugo, da mogu tamo da prenoće bezbedno i da mogu da se hrane na adekvatan način i da onda mogu odatle da dalje idu i izvršavaju svoje normalne zadatke. Šta ima, dakle, u tome materijalnih davanja van propisa i zahtevi vladi, je li to mogao general Perišić sa vladom da reguliše i sa ministrom odbrane bez ikakvih problema? Da li bi iko uopšte postavio to pitanje?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: To, inače, jeste obaveza Ministarstva odbrane i mislim da sigurno sve to što ste rekli nije sporno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Prema tome, i to je potpuno, potpuno jedna, jedna deplasirana primedba i jednostavno nastojanje da, da se nategnu nekakvi argumenti, posebno je ovo, kaže "preskakanje nivoa komandovanja u službenim razgovorima sa pripadnicima Vojske Jugoslavije". Ako ...

SUDIJA MEJ: A koje je vaše pitanje, šta je pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li vi smatrate, evo, na primer, kod preskakanja nivoa komandovanja, da li vi smatrate ako neki komandant armije ili vida oružanih snaga traži da ga primi predsednik Republike da ga informiše o stanju u domenu njegove nadležnosti, da to predsednik republike ne može da uradi ako se taj čovek obrati vojnom kabinetu, koji je takođe visoki oficir, general-pukovnik, uostalom, isti čin je imao kao i Perišić, i traži prijem kod predsednika republike, je l' treba predsednik republike da pita generala Perišića da li mora, da li može da ga primi ili ne?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ne znam o kome se generalu radi, ali nije ni bitno. Mislim da se ovde radi o narušavanju principa subordinacije i jednostarešinstva, normalno da predsednik ne treba da pita generala na višem formacijskom mestu, ali u ovom slučaju mislim da, poštujući taj princip je samo trebao da se informiše general Perišić. Ne mora da bude prisutan tom razgovoru.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, sama činjenica da, da se buni što ja nekog primim, je da je informisan, jer da nije informisan, ne bi mogao ni da se buni. Da li je to jasno, gospodine Liliću?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, da to ja ne mogu da komentarišem, gospodine Miloševiću, znači ovaj vaš zaključak mislim ne mogu da komentarišem.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, mislim ostalo zaista ne zaslužuje, kao ni cela ova pisanija, neku, neko gubljenje vremena.

SUDIJA MEJ: To je čist komentar. Na nama je da to razmotrimo. Da li imate nekih pitanja, ako imate, postavite ih.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Imam pitanja. Ja ne mogu sada da ovde nađem onu odluku o formiranju štaba. Vi ste govorili, ali je imate mislim, i znate o čemu govorim. Vi ste govorili o tome da ste u svojim. ..

SUDIJA MEJ: Samo trenutak jedan, da to pronađemo, da pronađemo to kako bi i svedok imao primerak. Mi imamo ovaj dokument, odluku o formiranju štaba.

SVEDOK LILIĆ: Postoje dve odluke, ako mislite na štab za Kosovo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Postoje dve odluke, ne znam na koju mislite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa na obe odluke, pošto sam hteo samo jednu stvar da raščistim. Vi ste govorili o ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak jedan. Prvo da pronađemo dokument. Da li je to dokument koji je predočio optuženi?

TUŽILAC NAJS: Pa, nisam siguran na osnovu opisa. Verovatno nije u registratoru, u suprotnom bi nam optuženi to već rekao.

SVEDOK LILIĆ: Gospodine Mej, ako ja mogu da pomognem. Radi se o dva dokumenta. Pretpostavljam da je jedan potpisao gospodin Đorđević, general policije, negde početkom ili u sredini maja a jedan je potpisao ministar policije, gospodin Stojiljković.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, ja se nadam ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ako se ja dobro sećam. Mislim da su to ta dva dokumenta.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tačno, ta dva dokumenta, dakle ...

SUDIJA MEJ: Da vidimo da li možemo da pronađemo taj dokument. Imamo jednu odluku pod tabulatorom 25, to je odluka o uspostavljanju ministarskog štaba, datum je 16. jun, a sećam se da su postojala još dva dokumenta, ne znam tačno koja.

TUŽILAC NAJS: Dokument pod tabulatorom 25. To je verovatno jedan od tih dokumenata. taj dokument je potpisao Stojiljković, to je, dakle, pod tabulatorom 25, a drugi dokument bi mogao biti dokaz 319, tabulator 9.

SUDIJA MEJ: Dajte to svedoku, dajte mu taj dokument.

TUŽILAC NAJS: Dakle, drugi dokument je 319, tabulator 9.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, ja ću sasvim kratko u vezi sa ovim da postavim pitanje. Vi ste na osnovu svog neposrednog uvida konstatovali da postoje primedbe na to da je nedovoljno koordiniran rad organa bezbednosti, kad je reč i o javnoj i državnoj na Kosovu i Metohiji, što je uvek moguće, naravno. Ja ne dovodim u pitanje takav zaključak. Međutim, da li je potpuno jasno da je ovo rešenje o obrazovanju štaba Ministarstva u Prištini (Prishtine), koje je potpisao general-pukovnik Vlastimir Đorđević, pomoćnik ministra i načelnik Resora javne bezbednosti, a i rešenje o formi-

ranju štaba koje je potpisao ministar Vlajko Stoiljković, upravo su dokumenti kojima se treba da prevaziđe taj problem nedostatka dovoljne koordinacije. Je li tako, gospodine Liliću?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja bih se složio s time kad je u pitanju ovaj dokument koji je potpisao ministar Vlajko Stoiljković. Ovaj prethodni, koliko je meni poznato ili bar sa terena sa, na direktnom informisanju se odnosio samo na, mislim na rad Javne bezbednosti. Kada sam rekao da nije bilo dovoljne koordinacije, znači nije to moja pretpostavka, to je jednostavno nešto što je bio zaključak na tom informativnom sastanku u Đakovici gde su organi Državne bezbednosti, odnosno da budem još precizniji, gospodin Jovica Stanišić kao načelnik Državne bezbednosti, referisali o potrebi da se obrazuje jedan ovakav jedinstven štab sa jedinstvenom komandom, jer je predhodnih dana upravo zbog toga što nije bilo sinhronizacije došlo, prilikom sukoba sa teroristima, do pogibije nekoliko ljudi iz Državne bezbednosti, ako se ja dobro sećam. Tako da ovo jeste rezultat, napor da se posle 13. i posle ukupnih informisanja koje smo imali i kod vas, koje sam ja imao, i sastanka kod Milana Milutinovića, znači mislim da je ovaj štab upravo rešenje tih nesporazuma i nedovoljne koordinacije. Vidim da je po spisku imena koja se nalaze na spisku u odluci ministra Stoiljkovića, da se radi o mešovitom sastavu iz javne i državne bezbednosti i da rukovodilac štaba jeste gospodin Sreten Lukić.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, tu je napravljen jedan jedinstven štab Ministarstva unutrašnjih poslova u kome se nalaze ljudi i iz Resora javne i iz Resora državne bezbednosti i koji čine čak i načelnici Sekretarijata unutrašnjih poslova na području Kosova i Metohije. Dakle, potpuno se objedinjava delovanje policije, tim štabom koji je svojim rešenjem formirao ministar unutrašnjih poslova. Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno i vidim da su tu i komandanti specijalnih jedinica, jedne koja je bila u okviru Resora državne bezbednosti i druge koja je bila u okviru Resora javne bezbednosti. Tako da je upravo objedinjeno sve što je postojalo na terenu iz resora i jednog i drugog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je time, dakle, se praktično delovalo u smislu i sugestija i ocena do kojih ste vi došli?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, ovaj štab je obrazovan posle toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Koji datum nosi taj štab?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: 16. jun, a sastanak je bio sa Milutinovićem 13. juna, koliko znam iza tog velikog sastanka, velikog po sastavu, po broju ljudi, je održan još jedan uži i mislim da je tad dogovoren i konkretan sastav ovog štaba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vrlo dobro. Znači da li možemo da zaključimo da je, dakle, nakon te posete za koju sam ja dao saglasnost i ocenu da je potrebna, da se proceni stanje, nakon saslušanih primedbi, nakon sastanka koji ste imali, dakle 13., već 16. formiran taj štab i prevaziđeni ti problemi na koje je tada ukazivano, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Rekli ste da ste izvestili o svemu tome na sastanku štaba koji je koordinirao Milutinović. Je li logično da to i jeste njegov posao, jer je predsednik Srbije i jer je Kosovo deo Srbije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja bi bio još malo precizniji od vas. Ja mislim da je to trebalo da bude njegov najvažniji posao u tom trenutku.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U svakom slučaju, tako je postupljeno i nije bilo, nije bilo nekih neslaganja u vezi s tim vašim ocenama i rešenjem do koga je posle došlo. Vi ste govorili o tome da se nastojalo da se oživi ekonomska aktivnost i da je to zaduženje dobio Duško Matković, koje je inače bio generalni direktor "Sartida", železare Smederevo, odnosno "Sartida" koji je imao još i neke jedinice izvan Smedereva. Da li vam je poznato da li je došlo do određenih angažovanja, aktivnosti i tako dalje, koje su imale za posledicu, takođe, oživljavanje funkcija ekonomske aktivnosti u nekim preduzećima na Kosovu i Metohiji?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, pa ja sam bio uveren da na taj način možemo sigurno, ne da rešimo problem na Kosovu i Metohiji, ali da bar aktiviramo neke potencijale koji će pokazati zainteresovanost Srbije za sveukupni razvoj i tog prostora. I mislim da je Duško Matković sasvim kompetentna ličnost da radi tako nešto i mislim da je dobro što se započelo na tom planu. Na žalost, rezultati nisu mogli da doprinesu potpunoj i konkretnoj stabilizaciji tog prostora.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, osim ovoga što ste objašnjavali, to ste pomenuli i na strani 9 u vašoj izjavi, kad govorite o tome da je Milutinović vodio ovu radnu grupu koja se bavila krizom na Kosovu i

sad kažete da smatrate da mu je to trebao da bude glavni zadatak, što je očigledno u tom trenutku i bio. Vi objašnjavate da su visoki predstavnici albanskih i srpskih zajednica trebalo da saraduju, ali da vaši predlozi nisu naišli na razumevanje, koliko sam shvatio iz ove vaše izjave. Možda je to neki ne-sporazum, pošto pretpostavljam da vi dobro znate koliko je puta delegacija Vlade Srbije dolazila na sastanak na Kosovo da bi se našla sa delegacijom kosovskih Albanaca. Da li vam je to poznato?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Nisu sporne uopšte aktivnosti Vlade Srbije i mislim delegacije koju je predvodio, ako se ne varam, potpredsednik vlade, gospodin Ratko Marković. Ovaj citat koji ste izneli se odnosi pre svega na direktne kontakte sa Albancima koji nisu u vrhu ili da, ili neki visoki predstavnici pripadnika Albanaca sa Kosova i Metohije, nego upravo se odnosi na one najneposrednije žitelje prostora na kome su bila krizna žarišta i mislim da se i vi sećate da je bilo takvih susreta negde u prostoru Batuške (Batuse), dole u Juničkom polju, Juničkim planinama, da je čak general Samardžić vodio konkretne razgovore sa nekoliko porodica, da su one prihvatile zaštitu Vojske Jugoslavije. Rekao sam, na žalost, to nije dalje prihvaćeno, ja ne znam šta se kasnije dešavalo, više nisam bio uključen oko tih događaja na Kosovu i Metohiji, da je čak više od dvadesetak njih došlo u kasarnu u Đakovici (Gjakove) da traže zaštitu od Vojske Jugoslavije i da su je dobili i vraćeni su čak autobusima Vojske Jugoslavije u svoje domove. Kasnije ja gubim svaki kontakt sa time, tako da zaista ne znam zbog čega je takav način komuniciranja prekinut, jer sam uveren da su ti dijalozi sa običnim ljudima na relaciji ugledni Albanci - ugledni Srbi bili ništa manje potrebni od dijaloga na vrhu vlasti Republike Srbije i predstavnika kosovskih Albanaca.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja sam vas, ja sam vam juče citirao svoje izlaganje sa sednice Glavnog odbora na kojoj ste i vi bili, upravo koje insistira na tom dijalogu, uz naglasak da dijalog nije rezervisan samo za predstavnike vlade i lidere političkih partija Albanaca već da ga treba voditi na svim nivoima, od sela, od mesne zajednice, od gradova, od, u formalnim, neformalnim i u svim drugim prilikama kako bi se tenzije smanjile i našlo razumevanje. Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U vezi sa ovim dolaskom Albanaca da traže zaštitu, da li je jasno da su oni tražili zaštitu zbog toga da bi bili bezbedni od albanskih terorista i drugih grupa? Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Jeste tako, ali sam ja tad, koliko su moje, moja ovlašćenja dozvoljavala, apelovao na i generala Samardžića, da podjednako štite i od ekstremnih Albanaca ali i od ekstremnih Srba.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, to im je i bio zadatak. Mi smo juče raspravljali o tome i stav je rukovodstva bio da svi građani moraju biti zaštićeni, a da svaki počinitelj bilo kakvog krivičnog dela mora da bude uhapšen i predat sudskim organima. Je li tako bilo?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sad ću da štedim vreme. Vi ste pominjali neke centre za obuku i ovde je bilo izneto, izneto neko rešenje. Da li je tačno da je državno rukovodstvo naše bilo za to da se nikakvi centri za obuku ne mogu organizovati, pogotovo ne za bilo koga ko nije građanin Savezne Republike Jugoslavije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja pretpostavljam da, da sad prelazite sa Kosova i Metohije na situaciju u Bosni, ako se ne varam. Ako mislite na centar iz 1995. godine o kome sam govorio.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja vas samo pitam to da li je tačno, jer nisam hteo da propustim to pitanje.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Kao generalan stav rukovodstva, da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije mi jasna, nije mi jasno jedno objašnjenje koje ste dali na stranici 16 vaše ove kraće izjave, da je za vreme sukoba u Bosni i Hercegovini postojale dve različite teritorijalne odbrane, jedna legalna, postavljena ustavno, druga sačinjena od dobrovoljaca. Čija je to Teritorijalna odbrana?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ne, ne, možda je, ovaj, možda je malo nezgrapno prevođenje, ja sam, ja sam čak, prvi materijal koji ste dobili nije bio ni autorizovan, ovaj drugi pretpostavljam da je u redu. Kad se govori u principu o Teritorijalnoj odbrani, ona je bila po Ustavu tadašnje države, znači legitimna oružana snaga koja je u konkretnim uslovima sadejstvovala zajedno sa JNA. Te teritorijalne odbrane su bile republičke i praktično od njih su i nastale republičke vojske u bivšim republikama bivše Jugoslavije, a da upotrebim taj termin koji tu piše, nelegalna, odnosi se na dobrovoljačke jedinice koje su po principu domobranskih jedinica štatile prostor na kojem pre svega živi taj narod. Mislim, ako u tom smislu mislite, nije na dobrovoljačke jedinice koje

su tamo bile iz različitih krajeva SRJ, znači ne na neku teritorijalnu odbranu koja je imala neku konkretnu kompleksnu organizaciju.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, kad već govorimo o tim jedinicama, je li poznato da su uglavnom dobrovoljačke jedinice ili neke paravojne formacije bile formirane od nekih političkih stranaka? Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja mislim da sam ja to već spomenuo tokom mog izlaganja u ova dva dana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je Socijalistička partija Srbije ikad formirala bilo kakvu paravojnu formaciju?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ne, to se apsolutno kosilo sa našim programskim opredeljenjima.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se vratimo na Kosovo. Da li vam je poznato da su sve starešine imale detaljno poznavanje pravila međunarodnog prava?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Detaljno poznavanje međunarodnog ratnog prava.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da, da, ratnog prava.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je bila obaveza svih starešina i ne samo na Kosovu i Metohiji, već čak i u bilo kojoj jedinici, na bilo kom delu teritorije SRJ.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bila je doneta i naredba za vreme agresije na Kosovo 1999. godine, da svi vojnici imaju kod sebe odredbe Ženevskih konvencija (Geneva Conventions), je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, i koliko ja znam, imali su.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sobzirom da vojska postupa po naređenjima, a policija ima zakonska ovlašćenja da goni i hvata izvršioce krivičnih dela. Da li je tačno da je svaki pripadnik policije bio dužan da odmah po saznanju za izvršeno krivično delo, uhvati izvršioce i podnese krivičnu prijavu nadležnim sudskim institucijama?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je njegova profesionalna obaveza, a rekao bih i ljudska, pod uslovom da je, da je neko od njih nije zloupotrebjavao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, sada da pređemo na vaše pismo. Ja se neću preterano dugo na njima zadržavati.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Oprostite, na koje pismo mislite, pošto ih je bilo više.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na pismo meni u vezi sa razgovorima, pošto ste rekli "sastali se sa Kolom (Helmut Kohl)" i tako dalje, i onda ima ovo pismo ...

SUDIJA MEJ: Dajte svedoku kopiju ako je već nema, a nas podsetite, molim vas, na broj tabulatora.

TUŽILAC NAJS: 27 i 28, čini mi se.

SUDIJA MEJ: 5. maj i 17. maj 1999. godine, to su datumi na dokumentima. Izvolite. Gospodine Milošević, koje pitanje?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, gledajući ovo pismo, ja bih vam ukazao na stranu 2.

SUDIJA MEJ: Koje je to?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ukazao bih vam na citat koji glasi: "Zakon koji ...

SUDIJA MEJ: Ne, koje pismo?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Upućeno meni od gospodina Lilića.

SUDIJA MEJ: U redu, pod tabulatorom 27, imamo ga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na prvoj strani govorite da je suština razgovora i moguće inicijative sa naše strane se sastoji u sledećem: "Da se sve aktivnosti usmere u pravcu Ujedinjenih nacija," i tako dalje, "principi na osnovu kojih može doći do za nas pozitivnog rešenja", "povratak izbeglica, da garant budu SRJ i OEBS (OSCE, Organization for Security and Cooperation in Europe) i UN-a," i tako dalje. E sada, kažete na strani 2 u sredini: "Zato nakon veoma detaljnih razgovora sa gospodinom doktorom Helmu-

tom Kolom, bivšim kancelarom SR Nemačke (Federal Republic of Germany) i razgovora sa doktorom R. Vranickim (Franz Vranitsky), bivšim kancelarom Austrije (Austria), kao najracionalnije rešenje proizilazi sledeće”, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, ovo je “F”, verovatno “doktor F”, nije “R”, ali nema veze.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. “Prihvatiti misiju UN,” to je pod brojem, nije pod brojem, ali stavljeno na prvo mesto, pa onda, “pored prisustva Rusije (Russia) predložiti prisustvo još jednog stalnog člana, Engleska (England) ili Francuska (France) iz Evrope, što će naići,” kako kažete, “na saglasnost SAD-a, jer to garantuju,” kažete, “vaši sagovornici i stvoriti uslove uz Kinu (China) da se izglasa takva rezolucija”. I onda kažete svoje lično mišljenje, “da treba predložiti Italiju (Italy), Grčku (Greece), Poljsku (Poland), Slovačku (Slovakia), Belorusiju (Belorussia), Ukrajinu (Ukraine), posebno Austriju koja je neutralna, i ne NATO zemlje, svakako treba da vodi računa i o prisustvu nama prijateljskih zemalja,” pominjete Libiju (Libya) i onda dalje šta bi se time dobilo. Dakle, šta bi se time dobilo. Sve što ste izložili u ovom pismu, što proizilazi iz ovog razgovora sa Kolom, odnosi se isključivo na ovaj kratki citat na sredini strane 2: “prihvatiti misiju UN i pored prisustva Rusije predložiti još dve stalne članice Saveta bezbednosti (UN Security Council) da bi se stvorili uslovi,” i onda vi iznosite svoje lično mišljenje o tome i sva obrazloženja šta bi se time dobilo. Znači, ceo predlog se sastoji upravo iz ovoga “prihvatiti misiju UN” i ko da u njoj prisustvuje, je l’ tako, gospodine Liliću?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Nije tako, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E pa dobro, ajte mi objasnite šta je drugo, pošto ovo dalje objašnjavate šta bi se sve time dobilo, kažete prihvatiti misiju UN-a i ko treba da prisustvuje. Šta je još tu, po vama, predlog Kola?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ovo je tako pod uslovom da vi i ja nismo razgovarali dva dana pre toga, gde sam vam detaljno rekao, ukoliko želite, ja ću vam ponoviti celu tu priču ovde.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nije potrebno da ponavljate, mi ovde imamo ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Šta je dogovoreni predlog.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Mi imamo ovde pismo. U pismu se kaže, "prihvatiti misiju UN," e sada, ja vas pitam ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Je li mogu da nastavim, ako dozvolite ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kako da ne.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ako dozvolite, ja ću da pokušam da objasnim. Prvi i najvažniji princip jeste zbog čega su vođeni razgovori? Razgovori su vođeni zato što je bombardovanje NATO snaga trajalo mnogo duže nego što je za to bila procena u Beogradu. Moja je ideja bila da se pokuša da se iskoristi nešto što je u tom trenutku bilo moguće i tako dolazi do nekoliko sastanaka. Ovo je segment samo sa sastanka od 3. maja iz Bona (Bonn) koje ja neću dalje elaborirati, jer vi znate sve detalje, gde je trebalo samo da odgovorimo, znači da, radi se o prekidu bombardovanja i šta se dešava nakon prekida bombardovanja. Znači, ovaj deo srednji ste izvukli samo iz konteksta prve strane. Na sledećoj stranici piše šta bi se desilo i kako bi tekli, nakon bombardovanja dalji, dalje aktivnosti, od političkog sporazuma sa Albancima, konferencija u Beču (Vienna), do povlačenja Vojske Jugoslavije i Specijalnih jedinica MUP-a, ali na nivo pre agresije NATO snaga. Ja mislim da se vi sećate sastanka koji je bio krajem oktobra kod vas kad je bio gospodin Solana (Javier Solana) i gospodin Holbruk. Ja sam dobio podatke šta je tada predlagano, ako hoćete, ja ću i to ovde ponoviti, ali mislim da nema potrebe, vama lično. Zatim razgovori oko obnove i sanacije od agresije uništene ili oštećene ifrastrukture, integracija SRJ u evropsku zajednicu zbog sveukupnih integracionih procesa u Evropi, potpuna normalizacija odnosa SRJ i međunarodne zajednice, kao poslednja faza i sada sledi dole: "Ukoliko ponudimo ovakve modalitete rešenja," šta ja mislim da bismo postigli. Znači, u zadnja četiri stava, pri čemu, ja znači mislim da, danas mislim, čak sa ove distance sam mnogo uvereniji da je trebalo pokušati da se to uradi. Svakako, vi ste mogli da imate i druge informacije koje ja nisam znao. Trebalo je pokušati iz prostog razloga što su u tom trenutku svi imali interes da se zaustavi bombardovanje. Normalno, naš bi trebao da bude najveći, obzirom na stradanja koja smo pretrpeli. Ja ne želim da pričam o interesima koji su postojali za druge ljude koji su bili uključeni u čitav ovaj projekat, niti o njihovim imenima, ali ukoliko želite da celu tu priču otvorimo, možemo da je otvorimo. Mislim da je ovo bila velika i dobra prilika da se učini pokušaj da se zaustavi bombardovanje. Prema uveravanjima gospodina Kola, to je bilo vrlo, vrlo moguće. Nekoliko dana posle toga je održana konferencija G7 plus jedan ili G8 (G8) u Berlinu (Berlin) gde je bilo moguće razgovarati. Kao

protiv, da upotrebim izraz, pod znacima navoda, uslugu sa naše strane je, samo traže da, normalno, vi prihvatite, vi ste bili neprikosnoveni autoritet i odlučivali u to vreme i normalno, predsednik Savezne Republike Jugoslavije, da vi javno kažete .da prihvatate, odnosno dajete inicijativu za jedan ovakav plan. Ja sam i tada smatrao i danas smatram da nas ništa nije koštalo da o tome razgovaramo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naravno da nas ništa nije koštalo da se o tome razgovara, ali pošto, nije potrebno toliko reći. Ovaj predlog se svodi, "prihvatiti misiju UN". Dakle, to je suština predloga, je li tako ili nije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Suština predloga je, znači, uslov. Uslov za sve ovo što sam nabrojao kasnije jesu dve stvari. Prva je prihvatiti misiju UN. Druga, obzirom na opšteprihvaćen stav, pre svega vaš stav, koji je opšte bio prihvaćen kod nas, da se ni po koju cenu ne mogu prihvatiti trupe NATO pakta, drugi stav, traži modalitet rešenja kako da se amortizuje ta takva odluka i on kaže, znači to je takođe sastavni deo, uslov, uslov za realizaciju svega kasnije jeste da imamo većinu od stalnog saziva Saveta bezbednosti. Čak se komentariše, ne želim da spominjem imena, komentariše se da verovatno ne bismo u tom trenutku prihvatili Sjedinjene Američke Države, verovatno ni Englesku, ali da bi Francuska mogla da bude sasvim logična, i to je taj treći član uz Kinu i Rusiju, iako ste imali obećanje Rusije da će dati, staviti veto, mislim da to obećanje nikad nije ispunjeno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, da ne bi gubili vreme, jer ono mi je veoma ograničeno. Da li se sećate da ste mi rekli: "Trebalo je svojom rukom da napišem da bi ovakav, ovakvo rešenje da se prihvati misija UN sa naše strane bilo prihvatljivo," je li tako? Da je to od vas tražio Kol?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao da trebate da javno date takvu ponudu preko sredstava informisanja a vi ste to meni napisali, ja čuvam taj papir ako ovako, meni veoma drag papir, zbog svega što mi se kasnije dešavalo, u lošem smislu mislim je li, i ovaj, na njemu piše da "treba odgovoriti korisnom nejasnoćom", meni ste objasnili šta je to, i ja zaista ne vidim smisao ove naše rasprave, osim ako vi imate neko konkretno pitanje.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, imam konkretno pitanje, pošto ovo pismo je objavljeno, dakle, svako može da ga pročita i predlog je da se prihvati misija UN, ja sam evo svojom rukom, ja nemam taj papir, pošto ste ga vi uzeli ali imam kopiju iz ove knjige "Vatre i potop" u kojoj ste vi objavili

taj papir koji sam ja napisao, pa evo, molim vas, stavite ovo na ELMO, tu je i vaš neki rukopis, ali ovo što je napisano mojim rukopisom da može da se pročita. Evo stavite ovo na ELMO, pretpostavljam da ćete se složiti da je to što sam ja napisao a pošto ja nemam ovde još jednu kopiju, samo da pročitam ovaj svoj rukopis, koji ste vi vidim posle nešto uokvirili. Napisao sam: "Misiju UN ćemo prihvatiti i spremni smo da o svim aspektima misije pregovaramo", u zagradi "mandat, struktura, vreme trajanja i druga pitanja", zatvorena zagrada. Dakle, ovo na šta se odnosilo vaše pismo, je li tako? Evo stavite na ELMO, to je ono što je mojim rukopisom i tu nema nikakve korisne nejasnoće nego ima vrlo jasno: "Misiju UN ćemo prihvatiti i spremni smo da pregovaramo o tome šta je," molim vas. Evo, može to svako da pročita.

SUDIJA MEJ: Gospodine Liliću, pre nego što odgovorite na ovo pitanje, molim vas, identifikujte dokument i kažite nam da li je autentičan ili ne?

SVEDOK LILIĆ: Da, jeste.

SUDIJA MEJ: U redu, a vaš komentar je bio, budući da ovo nije na engleskom?

SVEDOK LILIĆ: "Ne prihvata predlog mogućeg plana i daje ideju, korisna nejasnoća." Ja taj papir mogu da vam pošaljem, mislim da je nebitan.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: On je potpuno nebitan, to nema veze, dajte vi ovo što je ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Nebitan ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dajte vi ovo što je, dajte na ELMO ovo što moj rukopis se vidi. Dakle, ovo što je gore uokvirjeno ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: E pa, ja sam rekao da je to tačno, nije, nije tu ništa sporno, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, ja ne govorim zbog vas nego govorim zbog projektora, da se stavi na ELMO ovo što sam ja napisao. Molim vas, stavite na ELMO ...

SUDIJA MEJ: Ali nije važno, nećemo gubiti vreme na takvo prikazivanje dokumenata. Sud je video dokument, on nije važan ni za koga drugoga. U vezi sa čime želite da vam svedok da svoj komentar? On se složio da je dokument autentičan, a ja takođe primećujem da je to već postao dokazni predmet i to kao deo dokaznog predmeta 152. Vezuje se za knjigu i dodatke. Šta ste želeli da pitate svedoka u vezi sa tim, šta hoćete da vam on odgovori?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ja hoću da se to stavi na ELMO da bi mogli, gospodine Mej, da komentarišemo zajedno. Dakle, da zajedno to imamo na projektoru. I ne vidim zašto to nije moguće da bude na projektoru, da zajedno komentarišemo.

SUDIJA MEJ: Dobro, sada ga imamo. Koje je vaše pitanje u vezi sa tim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, da li tu jasno piše mojim rukopisom, evo čitam ovde sa ekrana: "Misiju UN ćemo prihvatiti i spremni smo da o svim aspektima misije pregovaramo", u zagradi, "mandat, struktura, vreme trajanja i druga pitanja", to je jedino što je napisano mojim rukopisom. Recite mi, molim vas, kakva tu ima nejasnoća? Jer u vašem pismu piše "prihvatiti misiju UN", a u mom odgovoru piše: "Misiju UN-a ćemo prihvatiti i spremni smo da o svim aspektima misije pregovaramo – mandat, struktura, vreme trajanja i druga pitanja".

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Mogu da odgovorim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naravno, pa zato vas i pitam.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: U mom pismu piše "prihvatiti misiju UN bez ikakvih ograda", pod jedan. Pod 2, "prihvatiti jednu od članica NATO pakta iz stalnog saziva Saveta bezbednosti". Ovo ste mi dali kao mogući odgovor gospodinu Kolu i ja sam rekao da takav odgovor ne može da prođe, jer ga neće prihvatiti, znači eksplicite vaša izjava pred sredstvima informisanja, da prihvatate ova dva stava i tada bi se desilo sve ovo, normalno, uz adekvatne pregovore, što je napisano u ovom pismu, pri čemu su bili angažovani i novinari nekih međunarodnih televizijskih stanica, koji su, ni danas ne znam, pa ako ikad budem imao priliku da saznam biću vam veoma zahvalan, zbog čega su proterani iz Savezne Republike Jugoslavije...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ne znam ni ja. Ja ih ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Čak i ako su radili u našem interesu i tada sam vas zamolio da, na ličnu molbu gospodina Kola, se oslobodi jedan novinar nemačke agencije, koji je kod nas uhapšen i optužen za špijunažu, što ste vi prihvatili. Na žalost, to je urađeno desetak dana kasnije, u nekom susretu, ili 15. Živadina Jovanovića i ministra inostranih poslova Savezne Republike Nemačke, što je prikazano sasvim drugačije od onoga što je trebalo. Ovom pismu prethode još neki događaji. Znači pismo je moj pokušaj da još jednom vi razmotrite ono o čemu smo razgovarali, ne preko pisma, nego usmeno, i to veoma dugo. Znači ovom pismu prethodi i sastanak sa gospodinom Vranickim na istu temu, prethodi sastanak sa predsednikom, odnosno vođom Libijske Džamahirije, gospodinom Gadafijem (Muammar al Gaddafi) na istu temu. Čak smo bili, da upotrebim blag izraz, vrlo nekorektni i prema vođi Gadafiju, koji je tražio da razgovara sa Ibrahimom Rugovom, ali mu je rečeno da on mora da bude u Prištini, da bi istog dana otputovao za Italiju, što ne mora da znači da je uz vašu saglasnost, ali pokazuje koliko možda neki ljudi nisu imali sluha za ono što nam je bilo potrebno u tom trenutku, a mislim da zaista ništa nije bilo preče od, u tom trenutku od prekida bombardovanja u Saveznoj Republici Jugoslaviji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, verovatno ne postoji građanin Savezne Republike Jugoslavije koji ne deli to mišljenje da ništa nije bilo preče, ali ovde se kaže da se misija UN prihvata ...

SUDIJA MEJ: U redu, u redu. Poslužitelj može da se vrati, ne mora da stoji tamo. Da?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ima, gospodine Miloševiću, ako mogu još da pojasnim, ako želite, ja ću to uraditi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Nema potrebe, jer vi ste tvrdili ...

SUDIJA MEJ: Da. Ne, ne, pričekajte. Za potrebe Suda možete da pojasnite. Ne radi se samo o tome da se odgovara na pitanja optuženog već i svedočenju pred Sudom. Molim vas, gospodine Liliću, pojasnite te stavove, kako bi mogli razumeti situaciju.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ovo nije ni malo jednostavno pismo i ovako jednostavno prikazano ono može da ispadne, ne znam, kao splet nekakvih okolnosti koje se pripremaju da se za nešto upotrebe, protiv konkretno predsednika Miloševića tada. To nije bila moja ambicija, jednostavno samo želja da se učini napor da se otpočne razgovor sa gospodinom Kolom. Da je to tačno, pokazuje sastanak, ja vas posle toga nisam mogao ni da dobijem, ni čujem, ni telefonom, ni na bilo koji način narednih 14 ili nekoliko dana, 13, ne sećam se više. 17. maja održan je jedan sastanak samo na temu ovog pisma u Predsedništvu Srbije, kojim je predsedavao tada predsednik Srbije, gospodin Milutinović ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, ali vi ste to objasnili u glavnom ispitivanju, zašto sad trošimo vreme da ponovo objašnjavate? Ako imate nešto novo da dodate, onda...

SUDIJA MEJ: Nemojte da kritikujete njega što se gubi vreme. Uglavnom vi gubite vreme. A sad pređimo na nešto drugo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Na strani 23 kraćeg, kraće izjave vaše, vi sami kažete: "Nakon što se sastao sa Helmutom Kolom maja 1999. godine, preneo njegov predlog," gde sam ja reagovao pozitivno, je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je vaša prva impresija. O tome se i radi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I napisao, "prihvatamo prisustvo UN", a ovo što je bilo dato kao razmišljanje, a ko bi sve učestvovao, pa zar nije to pitanje o kome se treba da pregovara, o statusu, strukturi i tako dalje, mandatu i ostalim stvarima. Zar nije to uobičajeno? Dakle, predlog da se prisustvo UN prihvati je prihvaćen, a strukturu, mandat i tako dalje su pitanja koja se moraju ispregovarati. Pa, valjda je to nešto što je notorna činjenica.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ako dozvolite, znači, to nije sporno. Ali nije prihvaćena strateška tačka tog razgovora, koju ja nisam mogao da prihvatim, zato što niste želeli da me ovlastite da razgovaram na tu temu, iako sam to tražio. Nije prihvaćena strateška tačka da se prihvati neka od članica NATO pakta koje pripadaju stalnom sazivu Saveta bezbednosti i članice NATO pakta koje nisu učestvovala u kampanji protiv ili agresiji protiv Savezne Republike Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: To podrazumeva i pokriva onaj deo ovog mog odgovora, da smo spremni da razgovaramo o strukturi. Prema tome, podrazumeva pozitivan odnos prema celom predlogu a spremni smo da razgovaramo o strukturi, ali da idemo dalje ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja moram, izvinjavam se, znači, moram da dam odgovor i na ovu vašu konstataciju. Mi nismo imali pravo da razgovaramo o strukturi, kao što to pravo nije korišćeno ni kasnije kada je ultimativno prihvaćen Ahtisari-Černomirdin plan (Ahtisaari-Chernomyrdin Plan).

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se, vratićemo se na taj, kako kažete, ultimativni Ahtisari-Černomirdin plan. Objašnjenje koje ste dali, koje ima i u ovoj knjizi, koja je rađena na bazi vaših izjava, Kol objasnio kako može, ako treba, da utiče na Jeljcina (Boris Yeltsin), jer mu je dao stotine milijardi maraka za njegov režim i tako dalje. A da li vam je poznato da je Rusija bila jedini član Saveta bezbednosti koja je otvoreno nastojala da pomogne da bombardovanje prestane, da je Jevgenij Primakov (Yevgeny Primakov) dolazio u Beograd, posle toga dolazio Černomirdin (Viktor Chernomyrdin), dakle i Primakov i Černomirdin, zavisno od uloge koju im je poverio tadašnji predsednik Jeljcin i da je Rusija jednostavno bila jedini član Saveta bezbednosti koja se javno i otvoreno angažovala i zalagala za prestanak bombardovanja i nalaženje nekakvog kompromisnog rešenja.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Uz svo poštovanje prema gospodinu Primakovu i Černomirdinu, njihova pomoć je zaista bila više nego, više nego marginalna, prema onome što ja znam, a vi to znate verovatno još bolje, a gospodin Černomirdin je direktno učestvovao u pripremi plana Ahtisari (Martti Ahtisaari), koji je kasnije, to je moje uverenje, na žalost i potpisan, posle 37 dana još uvek trajućeg bombardovanja, od ovog trenutka. Normalno ja nisam morao da znam šta se sve pregovara, to je jedino tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, to su bili uslovi koji su bili, u svakom slučaju u našem interesu. Ali da li je, ako smo već na planu Ahtisari-Černomirdin, taj plan upravo sadržan u Rezoluciji 1244 Saveta bezbednosti Ujedinjenih Nacija (UN Security Council Resolution 1244)?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: On jeste sadržan u Rezoluciji 1244. Ja ne govorim o njegovoj legitimnosti, normalno on je i potpisan, i potpisan je u Kumanovu i vojni sporazum, vojni deo sporazuma i umnogome podseća na plan iz Rambujea i napravio je mnogo, mnogo štete Saveznoj Republici Jugoslaviji. Normalno, to je moje mišljenje, gospodine Miloševiću.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, nama je svima bilo stalo da rat stane. Da li se vi dobro sećate šta piše i u planu Ahtisari-Černomidin i u Rezoluciji 1244? Da piše da se garantuje suverenitet i teritorijalni integritet Savezne Republike Jugoslavije, je l' tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Tako piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se garantuje ...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak jedan. Moram da prekinem. Ova tvrdnja vezano za, odnosno, u svetlu onoga što je svedok ranije rekao, hteo bih da on to pojasni. Rečeno vam je, "svi smo mi hteli da se rat zaustavi". Da li je zaista tada bila takva situacija ili ne?

SVEDOK LILIĆ: Pa, ja verujem, gospodine Mej, da su tada svi u Jugoslaviji čekali da se rat završi, ali je moje uverenje da je ovo moglo da se završi ranije nego što se završilo, znači, u tome se jedino razlikujemo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da se vratimo, dakle ...

SUDIJA MEJ: Ranije su se spominjale osobe koje su htele da razbiju, da slome NATO pakt, upotrebili ste neki sličan izraz. Kada su se ispoljavala takva osećanja? Da li u to vreme?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Kakva osećanja, ja sam govorio o pojedinim aktivistima Jugoslovenske levice koji su govorili da će se NATO paktu slomiti kičma na slučaju Jugoslavije. Moguće je da je tako neko i zaista razmišljao da će se stvoriti neki novi svet, drugačiji. Ja ne verujem da su to mogle da budu racionalne ideje, ali o tome se u Beogradu pričalo.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li mislite da je postojao i jedan građanin Jugoslavije koji nije želeo da se rat što pre završi?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja sam upravo rekao, gospodine Miloševiću, da sam uveren da su svi želeli da se što pre završi.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I sada kada je zvanično, dakle, ova vaša nezvanična komunikacija je bila pozitivno primljena i rečeno i mojom rukom napisano "prihvatamo UN", kad je zvanično ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da li mogu samo da vas prekinem sekundu, oprostite?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite, prekinite me.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Zato što dugo traje poslednje pitanje i onda ispustim iz vida neke konstatacije kolje iznosite. Znači, ovo nije bila nezvanična komunikacija, već vrlo zvanična, uz vaš blagoslov, uz vašu saglasnost i izlaženje iz zemlje u nekoliko navrata, za vreme bombardovanja, pod bombama, ne može biti nezvanično. Uz znanje ministra inostranih poslova ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Naravno...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: ...koji odbija da mi da ambasadora da bude sa mnom prisutan, zato što smatra da nema potrebe, a kasnije kaže kako se ničega ne seća. Mislim da to ne može biti nezvaničan razgovor sa gospodinom Kolom ili sa nekim drugim zvaničnikom s kojima sam tih nekoliko nedelja imao intenzivne razgovore, a vi znate da razgovori sa stranim zvaničnicima vrlo visokog ranga počinju čak i pre bombardovanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, nisam želeo da umanjim onaj, onu stranu činjenice da ste vi otišli s mojom saglasnošću i s mojim znanjem. U tom smislu, svakako u zvaničnoj funkciji. Ali kad kažem nezvanično, imam u vidu da Kol u to vreme više nije bio u zvaničnoj funkciji, da je bio, moglo bi se reći, samo jedna uticajna ličnost a ne nemački kancelar s kojim vi pregovarate, nego bivši nemački kancelar koji može da upotrebí svoj lični uticaj a ne funkciju kancelara koju više ne obavlja. U tom smislu, dakle, kažem, nezvanična. A da li je za vreme zvanične funkcije gospodina Kola Nemačka aktivno učestvovala u razbijanju Jugoslavije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da to nije uopšte sporno, njihov uticaj i pomoć ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je prema tome trebalo imati...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Mogu da završim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Samo izvol'te? Samo izvol'te.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Znači, nije, nije sporan, nije sporno ni česte posete gospodina Genšera (Hans-Dietrich Genscher) i njihov uticaj na događaje u Sloveniji, pa i Hrvatskoj ako hoćete, ali lično sam bio uveren da

je to razlog više da nam gospodin Kol bude dobar sagovornik, jer su i sami bili možda svesni te činjenice o kojoj vi govorite, a u to vreme je Nemačka u velikom delu podeljena, ima već jako mnogo protesta i mislim da je i vlada gospodina Fišera (Joschka Fischer) bila u velikim problemima, gospodina Genšera, a i sam gospodin Fišer koji je vodio stranku zelenih. Znači, ja mislim da je upravo zato što ste rekli, on bio dobar sagovornik, bar za to.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Bio je, bio je sagovornik, nesumnjivo je želja da se razgovara sa svakim, pogotovo sa onima koji mogu biti dobri sagovornici, bila izraz naših nastojanja da koristimo sve mogućnosti da se rat završi, ali s obzirom, dakle, na njegovu nezvaničnu funkciju, da li smatrate da je veću težinu mogla imati nezvanična pozicija Helmuta Kola, koji nije pokazao neko prijateljstvo prema Srbiji, pogotovo u vreme razbijanja Jugoslavije ili prema zvaničnoj inicijativi i nastojanju Rusije i njihovih zvaničnih predstavnika da pomognu zaustavljanju bombardovanja?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Možda će vas iznenaditi moj odgovor, ja mislim da je sveukupni ugled gospodina Kola, govorim o tom vremenu, njegove pripreme za povratak na političku scenu Nemačke, pripreme za izbore za Savet, za Parlament Evrope (The European Parliament), bio značajno veliki i toliko velik da sam skoro siguran sa ove distance da smo imali dobru šansu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa upravo tu šansu smo nastojali da iskoristimo i zato pozitivno i odgovorili na njegov predlog.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Nismo odgovorili pozitivno ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Uostalom na strani, pa evo, malopre smo prezentirali moj rukopis u kome kaže da prihvatamo prisustvo Ujedinjenih nacija. Na strani 23, u kraćoj izjavi, kažete da vas ni jednom nisam odbio, da sam vas sve vreme podržavao, da sam rekao da mu treba pristojno odgovoriti, da treba dati pozitivan odgovor i tako dalje. I, naravno, precizirati to pitanje strukture, mandata i tako dalje. Je li tako ili nije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Tako je, tako je, tako je, prvog dana našeg razgovora gospodine Miloševiću. Drugog dana nismo poslali odgovor.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja nisam rekao da se ne pošalje odgovor, nego sam podrazumevao da će taj odgovor, jer ste vi insistirali na mom rukopisu i da ga pismeno napišem, biti poslat Kolu. Ali ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ne mislite da sam želeo da taj rukopis faksom pošaljem gospodinu Kolu. Mislim da ovaj naš dijalog zaista nema nikakvog smisla.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I ja mislim da nema smisla pošto ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja sam rekao i tvrdim da je trebalo da se pojavite i da prihvatite ova dva, kako vi kažete, nebitna uslova sa sredine strane, da bismo došli do ove velike strane koja je vrlo bitna, strana 3. A gospodin Kol je iza toga neposredno putovao za Ameriku, ali mislim da zaista bi bilo nepristojno s moje strane da ovde govorim šta se sve dogovaralo sa gospodinom Kolom i da sad o njemu raspravljamo. Jednostavno, propuštena je prilika da se učini pokušaj da se bombardovanje zaustavi još početkom maja 1999. godine. Zašto, ja nikad nisam dobio taj odgovor, al' sam dobio mnogo odgovora kad sam ja lično u pitanju. Od svega što mi se posle toga dešavalo, o čemu ne želim ovde da govorim.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Sa moje strane vam se ...

SUDIJA MEJ: Moram da vas prekinem sada kako bi svedok mogao nešto da pojasni. Gospodine Liliću, videli smo ovaj dokument koji je optuženi napisao rukom. Recite nam šta se nakon toga desilo, nakon što je napisan taj dokument?

SVEDOK LILIĆ: Taj dokument je napisan neposredno po mom dolasku, to je, ja mislim da se dešava 4., a moj komentar je napisan 5. Trebalo je da predsednik Milošević se javno pojavi pred našim sredstvima informisanja i da kaže da prihvata misiju Ujedinjenih nacija i da je saglasan da među njima bude i neko od pripadnika NATO pakta, a to je definisano u ovom drugom stavu ovde, koji kaže da treba prihvatiti jednog od tri stalne članice Saveta bezbednosti, ili Sjedinjene Američke Države ili Engleske ili Francuske.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: I pošto ja nisam imao takav odgovor od predsednika Miloševića, ja nisam poslao odgovor gospodinu Kolu. Da su ove činjenice koje iznosim tačne, govori naša aktivnost nakon završetka bombardovanja, kada tražite ponovo da uspostavam komunikaciju s tim ljudima, što je bilo mnogo teže.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću. ..

SUDIJA MEJ: Sada je 12.15, vreme za pauzu. Nastavićemo posle pauze od 20 minuta.

(pauza)

SUDIJA MEJ: Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, vi ste imali razgovor o ovom svom pismu sa najodgovornijim rukovodiocima Jugoslavije, je li tako? I Srbije.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, 17. maja. U Predsedništvu Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U Predsedništvu Srbije. Ko su bili ljudi koji su bili prisutni, po imenu i funkcijana?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Bio je na mestu predsedavajućeg, ako je trebao da predsedava, gospodin Milan Milutinović, tada predsednik Republike Srbije, bila je Gorica Gajević s njegove leve strane, ako se dobro sećam, Generalni sekretar Socijalističke partije Srbije, bio je Milomir Minić, visoki funkcioner SPS-a i mislim da je tada još uvek bio predsednik Veća građana, bio je Živadin Jovanović, oficijelni ministar inostranih poslova, bio je Mirko Marjanović, tada predsednik Skupštine Republike Srbije ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Vlade.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Predsednik vlade, izvinite, tako je, i bio je Dragan Tomić, predsednik Narodne skupštine Republike Srbije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, predsednik Republike Srbije, predsednik Vlade Republike Srbije, predsednik Skupštine Republike Srbije, predsednik Savezne skupštine, odnosno Veća građana savezne skupštine, ministar inostranih poslova Jugoslavije, generalni sekretar partije. Da li smatrate, s obzirom na značaj za zemlju, za narod, za sve nas jednog ovako kardinalnog i najvažnijeg pitanja u sred rata, neke moguće inicijative da se prihvati prisustvo Ujedinjenih nacija koje sam ja već prihvatio i dao vam, da je trebalo da bude predmet jedne takve konsultacije najodgovornijih predstavnika vlasti koji su istovremeno bili, kao i vi, u vrhu i Socijalističke partije Srbije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Gospodine Miloševiću, prvo vas molim da više ne zamenjujemo tezu sa ovim da ste dali pristanak za ovaj preliminarni dogovor sa gospodinom Kolom zato što to nije tako, ja sam pokušao da to objasnim, a evo i još jednog razloga zašto to nije tako. U pismu 30. koje ovde nemate u zvaničnoj dokumentaciji, ako bude bilo potrebno ja ću ga dostaviti, vama lično, gde ja vama iznosim plan razgovora sa ljudima čija imena ne želim da ovde iznosim, pored ovih o kojima smo govorili, u dnu tog pisma piše: "Podrazumeva se da da donesete odluku da me kao predhodnog predsednika Savezne Republike Jugoslavije imenujete za vašeg specijalnog izaslanika za utvrđivanje principa sa predstavnici međunarodne zajednice za uspostavljanje mira na prostoru SRJ". Podsećam vas da je jedno od prvih pitanja koje je, između ostalih, postavio gospodin Kol, da li sam ovlašćen da bilo šta prihvatim. Prema tome, nije bilo dovoljno da napišete na parčetu papira da ste saglasni da se razgovara o mandatu, misiji i tako dalje, to nije ni traženo s naše strane već bez ultimatum a i bez, i bez sa naše strane postavljanja ovih uslova, jednostavno ono što sam maločas objasnio. Što se tiče sastanka od 17. maja, on je sve samo nije sastanak na kome se raspravlja ili konsultuje o sadržaju pisma, pogotovu što je ovo pismo, moje lično pismo upućeno vama i više, i krajnje dobronamerno nije upućeno ni iz kakvih drugih razloga, što je moguće bila tema razmišljanja kod nekih od vaših saradnika, što ću saznati kasnije, upravo od njih. Ako želite, ja ću ponoviti njihove reči. Ovaj sastanak je na moje zaprepašćenje pokazao da svi poseduju pismo koje sam vama poslao ...

prevodioci: Molim vas malo sporije zbog prevodilaca. Hvala.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Izvinjavam se prevodiocima, i poslužio je samo kao, ja moram da upotrebim dosta ružnu reč, kao sastanak na kome sam ja pretrpeo užasne kritike. Mislim da mu nije bilo ni vreme ni mesto usred bombardovanja da se raspravlja o mojoj nameri, potencijalnoj, i pisanju pisma, prema vama i eventualno nekoj mojoj odgovornosti. Ne želim da ponavljam šta je ko od njih rekao zato što ne želim ni njih da dovodim u situaciju da se pokaže koliko nisu bili upućeni u sve o čemu smo razgovarali. Znači, sastanak 17. maja nije imao nikakve veze sa konsultacijama o tako ozbiljnoj temi o kojoj smo vi i ja razgovarali, pri čemu moram da iznesem da je u potpunosti skoro ili skoro sa svim tim razgovorima bio upoznat gospodin Milutinović, da je bio upoznat gospodin Živadin Jovanović koji je to zaboravio na ovom, kako vi to kažete, konsultativnom sastanku, jer je

zaboravio da sam dan pred put za Nemačku bio kod njega u dogovoru sa vama i tražio, opet u dogovoru sa vama, da sa mnom na put pođe i gospodin Jeremić koji je bio prethodni ambasador u Nemačkoj i zbog znanja nemačkog, obzirom da ga ja ne znam i, istovremeno tražio da onoliko koliko je to moguće budem izbrifovan o razgovorima, odnosno da mi se da bilo kakva informacija o razgovorima sa, između vas i gospodina Černomirdina. Gospodin Jovanović je to zaboravio i njegova najveća primedba meni je bila što se mešam u njegov posao. Prema tome, to nisu bile konsultacije, to je bio jedan najobičniji partijski sud u vreme i na mestu kad mu vreme nije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Zar vam se ne čini logičnim ...

PRIJATELJ SUDA KEJ: Časni Sude, primetio sam da svedok pominje pismo koje izgleda da nije u našem registratoru. Mislim da bi bilo u redu da se optuženom da primerak tog pisma da ga pročita.

SUDIJA MEJ: Samo trenutak. Ja ne znam koje papire ima svedok. Možda je to nešto privatno. Njemu može biti rečeno da ih skloni, da se ne služi njima ako je to razlog za vašu zabrinutost ili ako ima nekih primedbi onda može da ih dostavi.

PRIJATELJ SUDA KEJ: Možda bi bilo u redu da to zatražimo od njega.

TUŽILAC NAJS: Mislim da je to zapravo pismo čiju kopiju mi imamo negde, možemo da je potražimo i kopiramo ako svedok hoće.

SUDIJA MEJ: Gospodine Liliću, čuli ste šta je rečeno. Ima li nekih ličnih primedbi sa vaše strane da se to pismo ovde predoči?

SVEDOK LILIĆ: To je pismo koje je pisano neposredno pre svih ovih događanja, a sastoji se od jednog malog plana koji sam prezentirao gospodinu Miloševiću i u njemu se nalaze imena ljudi za koje ja nisam želeo da budu javno objavljena. Normalno, ja nemam ništa protiv da to pismo bude, ja mislim da ga predsednik Milošević ima, nije nikakav problem da ga i vi dobijete. To nije jedno pismo, to su tri pisma uključujući i jedno pismo koje je došlo iz libijske ambasade tada u Beogradu, ali mislim da zaista nije značajno za sve ovo o čemu sam govorio, osim ukoliko predsednik Milošević insistira da ga dobije, ja ću ga vrlo rado dati svima vama.

SUDIJA MEJ: Ne radi se o njemu već o Sudu, radi se o tome da li je to za Sud relevantno ili ne. Možda to tužilac može da potraži. Budući da će svedok i ovako i onako morati da se vrati da dovrši iskaz, onda to može da uđe i u one dokumente koji se obelodanjuju. Nemojmo više da gubimo vreme sa ovim, idemo dalje.

SVEDOK LILIĆ: Ako dozvolite samo, ja to pismo imam ovde, mogu odmah da ga dostavim, da ga iskopiraju, tako da nema nikakvih problema da ga imate.

SUDIJA MEJ: Možda Tužilaštvo ima i originale i prevode, pa to može i da se pokaže, a i inače treba da napravimo kopiju. Izvolite, gospodine Milošević, nastavite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Želeo bih da vidim to, pošto ja nemam nikakvu drugu dokumentaciju osim ove koja mi je dostavljena. Ne znam na šta svedok misli, ne mogu napamet da znam...

SUDIJA MEJ: Samo trenutak, dajte da ja to pogledam. Gospodine Liliću, imamo ovaj dokument, čuli ste da ga optuženi traži, pretpostavljam vi nemate nikakvih prigovora ni primedbi na to da on pogleda dokument. Da li vam je stalo da on ne pominje imena koja se ovde nalaze ili je slobodan da u vezi sa tim postavi sva moguća pitanja, što se vas tiče?

SVEDOK LILIĆ: Ja bi ga zamolio da ne pominje ta imena, što se tiče pitanja, pošto i gospodin Milošević poznaje te ljude, mislim da nema potrebe da ih posebno spominje, osim ukoliko želi da zatvorite sednicu. Možemo da pričamo o mnogim drugim detaljima ukoliko gospodin Milošević smatra da je potrebno.

SUDIJA MEJ: Dobro, možete da pogledate ova pisma, možete da postavljate pitanja u vezi sa njima, ali ako želite da se posebno osvrnete na neka od imena u ovim pismima, onda ćemo morati da pređemo na privatnu sednicu. Da li tužilac traži, odnosno, gleda dokument?

TUŽILAC NAJS: Mi imamo englesku verziju i dobićemo je za koji trenutak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, neću da, neću da postavljam pitanja vezana za imena tih ljudi, reč je uglavnom o nastojanjima da se u zbiru, rekao bih, i to je pitanje moje gospodinu Liliću, koriste određene neformalne veze koje su postojale između gospodina Lilića i određenih ličnosti da se dođe u kontakt sa eventualno, značajnim činiocima koji mogu ubrzati rešenje gde je, to ime nije sporno da se može pominjati na javnoj sednici, najznačajnija ličnost bivši nemački kancelar Kol. E, sada da se vratimo, gospodine Liliću, na ovo. Pošto je ovo bilo vaše pismo koje sadrži taj predlog na koji vi tvrdite da vam nisam dao odgovor iako ga imate napisмено, bitno razmatralo mnoge aspekte, kažete imali su ovi ljudi to pismo, pa naravno, dao sam im i rekao: "Molim vas izvolite sedite sa Zoranom Lilićem koji je obavio ove razgovore i napravite konsultaciju o tome da bi se procenilo koliko tu ima, kako bih rekao, osnova za nekakvo uverenje da se i tim putem može postići neki napredak". Je li to tako ili nije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Bilo bi, bar prema praksi koja je postojala, kada su bili naši kontakti u pitanju i koordinacije koje ste održavali na kojima ja nisam bio prisutan, mislim da je bilo sasvim prirodno, ukoliko je sad ovo što kažete tačno, da se ta koordinacija u najužem sastavu, pošto je gospodin Milutinović znao za te aktivnosti, gospodin Živadin Jovanović znao, ostali nisu bili uključeni ni po kom osnovu u sve što se radilo svih, 1998. godine i svih tih meseci za vreme rata. Ako je tačno, bilo je normalno da to bude kod vas, a njihova pitanja nisu bila vezana za suštinu pisma, već su se odnosila na to zašto je pismo napisano, čak su neki od njih govorili da uopšte ne znaju o čemu se radi, ali da ga nije trebalo napisati.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja neću da ulazim u ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Što se tiče vaše saglasnosti na to, ja ću po peti put da ponovim da saglasnost niste dali, da ta saglasnost ne može da bude na parčetu papira i nije bila potrebna saglasnost meni, već je bila potrebna vaša saglasnost gospodinu Kolu, lična, u vidu javnog istupa ili na neki drugi način koji je vama vrlo dobro poznat. Mislim da bi smo danas imali neku drugu situaciju, možda bi bila ista, ne znam, ali mislim da bi bila drugačija, obzirom na saznanja koja sam imao iz predloga koji vam je dat krajem oktobra od gospodina Solane u prisustvu gospodina Holbruka. Prema tome, sve je to zajedno imalo jednu drugu dimenziju, a sastanak o kome govorite 17. maja, najiskrenije, gospodine Miloševiću, nije imao nikakve veze sa konsultacijama oko toga šta sam ja vama napisao, nego samo sa činjenicom zbog čega sam vam to napisao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja neću da ulazim ovde u raspravu koju ste vi imali na sastanku na kome ja nisam bio, ja sam želeo samo da utvrdim da je reč o najvišim državnim funkcionerima, da je reč o najvažnijem pitanju i da je bilo logično da najviši državni funkcioneri o najvažnijem pitanju o kome je reč budu upoznati i iz prve ruke informisani od vas koji ste učestvovali u tim komunikacijama. Prema tome, to je stvar koja pretpostavljam nije ni za vas sporna, a nije ni za mene sporna, a šta ste vi ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Nije, ja bih, ja bih zaista bio veoma srećan da je taj sastanak išao upravo ovako, ovim intenzitetom i tom logikom o kojoj vi govorite, a ne na način na koji je tekao, ali zaista nije bitan, on je imao svoje posledice i danas to više nije ni bitno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: E, sada, da se vratimo na samu suštinu. Dakle, mi smo na jednoj strani imali zvaničnu inicijativu Rusije, javnu, poznatu čitavom svetu, na drugoj strani jednu neformalnu inicijativu. Da li je blizu pameti, da li je blizu logike da bi nekakvo prelaženje sa jedne sasvim formalne i dobronamerne komunikacije i nastojanja koja je imala Rusija, na neformalnu bilo, u stvari, jedno zatvaranje vrata jedinoj, u tom trenutku zvaničnoj podršci koju smo uživali od strane Rusije u pogledu posredovanja i nastojanja da se dođe do određenih prihvatljivih uslova za prekid rata?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Mogu da odgovorim?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Izvolite. Ja vas to i pitam.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Prema mojim saznanjima koja su, možete biti sigurni, potpuno tačna i lako dokaziva, ovo je inicijativa koju je gospodin Talbot, Strob Talbot (Strobe Talbot) preneo gospodinu Ahtisariju, a gospodin Černomirdin se kasnije uključio na predlog gospodina Ahtisarija, prema tome i ono što je najvažnije, ona ne ide sa onom koju vi zovete neformalnom nego ide tek posle nje. Znači, ona počinje tek iza 5. maja. Moj predlog je vama bio, ja pokušavam da zaista ne iznesem ovde stvari koje bi napravile štetu bilo kome ko je s vama pregovarao ili s kim sam ja razgovarao, da se te inicijative paralelno odvijaju i mislim da to imate ovde u pismu. Ali, normalno, vaše pravo je bilo da odaberete formalnu, kako vi kažete.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li je možda ova inicijativa, ako je možemo tako nazvati, o kojoj vi govorite, u stvari, bila sračunata da se nama izbije i ta jedina podrška koju smo u tom trenutku imali u formalnom smislu, kad je reč o angažovanju Rusije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Danas to možete tako da tumačite obzirom da tu prethodno nije učinjen nikakav pokušaj ni da se razgovara o njenom sadržaju, ne vidim šta nam je dobro donela ova druga inicijativa. Prema prvom predlogu i prema predlogu koji vam je dat od strane gospodina Solane krajem oktobra, na Kosovu je trebalo da bude, prema vašem dogovoru sa Holbrukom 12.000 vojnika i 10.000 policajaca. Nuđena je, ako su informacije od mojih sagovornika tačne, znači sa strane gospodina Solane čak i logistička podrška od 10.000 vojnika NATO pakta da se razoružaju pripadnici OVK. Danas na Kosovu nema, praktično, ni jednog vojnika i nema ni jednog policajca. Nema, čak ima manje Srba nego što ih ima ovde, u haškim zatvorima. Ja spadam u one ljude, a vi to sigurno dobro znate, koji želi da se ponosi što pripada tom narodu. I želim da se i moj sin ponosi što je Srbin i što je tog porekla. I ove zamene teza mislim da zaista nikome ne koriste. Moj stav je i vi znate jako dobro da je vojni deo tog sporazuma, Kumanovski sporazum, kapitulantski akt koji jednostavno je nametnut od strane onoga ko je dobio taj rat, a nije poražen, kako smo, kako su to tumačili kod nas u Srbiji.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pre svega, baš mi odgovara to što ste, što ste sada rekli, morali bi da raščistimo te činjenice. Da ostavimo sada po strani ovo pismo i ovu neformalnu inicijativu koja i po mojoj oceni i po oceni drugih funkcionera...

SUDIJA MEJ: Ne, o tome je već bilo reči nekoliko puta, nema potrebe da to ponavljamo, bez obzira na vaš stav. Molim vas, pređite na drugu temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Kada je reč, dakle, o ovome što ste sad pomenuli, vi ste i u glavnom ispitivanju pomenuli generala Marjanovića koji je u ime Jugoslavije potpisao Kumanovski sporazum, koga ja, inače, smatram veoma sposobnim generalom i veoma časnim čovekom. Da li je vama poznato da se u Kumanovskom sporazumu nigde ne pominje NATO, nego se govori o bezbednosnim snagama međunarodne zajednice?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja imam saznanja, gospodine Miloševiću, kako je izostavljena ta imenica NATO, ali je tačno to što vi govorite, ali isto tako mislim da se i vi slažete sa mnom, danas na Kosovu postoje samo NATO trupe i nema drugih snaga međunarodne zajednice.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Upravo to je najveći poraz i sramota Ujedinjenih nacija koje su upotrebljene u svrhe neopisive štete učinjene našoj državi i našem narodu na jedan nelegalan način, aktom agresije protiv Jugoslavije. Upravo je to. Da li se ...

SUDIJA MEJ: Zaustavimo se ovde ukoliko ćete da iznosite takve tvrdnje. Gospodine Lilić, čuli ste šta optuženi iznosi. Ukoliko želite, možete da date svoj komentar. Ako se slažete sa tim, recite. Međutim, to možda neće biti ni od kakve pomoći ovom Pretrsnom veću. Ipak, neću prekinuti optuženog u tome. Da li želite nešto da kažete u vezi sa tim?

SVEDOK LILIĆ : Ja mogu da kažem da je zaista strašno što nije implementirana makar i ta Rezolucija 1244, ali ...

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A o tome se zapravo i radi. Evo, ja se nadam, gospodine Mej, da me nećete prekinuti, ali da bi ubrzali pošto je ovde reč o dokumentu datom od strane gospodina Najsa, to je moj govor na Četvrtom Kongresu Socijalističke partije Srbije 17. februara 2000. godine, 02163379.

TUŽILAC NAJS: Tabulator 7.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Biće, biće prilike da se mnogo toga tu iskoristi, ali pre nego što na njega pređem, da li je, dakle, poznato da je Rezolucijom 1244 i onim predlogom G8 koji su doneli Černomirdin i Ahtisari, saopštavajući već na aerodromu da donose mir i očekivanja cele Jugoslavije, konačno, da se taj mir donese, bili predviđeni vrlo striktni uslovi prekida rata? Najvažniji, je li to tačno, gospodine Liliću, garantovanje od strane Ujedinjenih nacija suvereniteta i teritorijalnog integriteta Jugoslavije? Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno da je agresija na Jugoslaviju izvršena bez odobrenja Ujedinjenih nacija?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to je presedan koji je prvi put učinjen od strane Ujedinjenih nacija.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A je li tačno, je li tačno da je upravo zato što NATO nije uspeo ni nogom da kroči na teritoriju Jugoslavije, da je taj naš otpor vratio Klintonovu administraciju u Ujedinjene nacije da se posluže Ujedinjenim nacijama da napravi se sporazum o prekidu vatre...

SUDIJA MEJ: Radi se o veoma uopštenim stvarima, a svedok ne može da svedoči u ime gospodina Klintona. Dakle, idemo dalje. Da li želite da mu postavite neko pitanje u vezi sa tim govorom?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Pa, ja hoću da pitam svedoka je li tačno ovo što sam tada rekao, ali pre toga, osim što je garantovan suverenitet i teritorijalni integritet, a da NATO nije ni kročio i nije uspeo da kroči na tlo Jugoslavije jer smo ga zaustavili, da je garantovano da će međunarodne snage garantovati bezbednost svih stanovnika na Kosovu? Je li to tačno?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja nisam učestvovao u tim pregovorim, znam ono što piše i to podrazumeva Rezolucija o kojoj smo govorili.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Tako je. E sada pogledajte na stranu to je 02163382, a inače strana četvrta govora, ja bih želeo da citiram mnogo više ali zbog vremena citiraću samo ponešto i molim vas da to komentarišete. Dakle ...

SUDIJA MEJ: Pre nego što to uradite hteo bih da ispravim transkript. Ja sam rekao u redu 10 da svedok ne može da svedoči umesto gospodina Klintona, a ne, kako stoji u transkriptu o gospodinu Klintonu. Dakle, umesto gospodina Klintona.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja se nadam, gospodine Mej, da ćete vi izdati nalog da svedoči gospodin Klinton kad na to dođe red, i ne mislim da treba ovaj svedok da svedoči u njegovo ime. Dakle, četvrti pasus odozgo, ja govorim o sledećem: "Bombardovanje Srbije je okončano sporazumom između jugoslovenske države i predstavnika međunarodne zajednice, da predstavnici Ujedinjenih nacija dođu na Kosovo sa ciljem da tamo uspostave mir, red i normalan život za sve koji tamo žive". Je li to tačno?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je l' to pisalo u Rezoluciji, je l' to pisalo u Ahtisari- Černomirdin? Uz garantovanje teritorijalnog integriteta i suvereniteta Jugoslavije na celoj svojoj teritoriji. Je li tačno?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Tačno.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dalje kažem: "Srbija je sa poverenjem prihvatila taj sporazum i garancije Ujedinjenih nacija". Dakle, NATO je bez Ujedinjenih nacija izvršio agresiju, a Ujedinjene nacije su nastupile u odnosu prema Srbiji i Srbija je s poverenjem prihvatila sporazum i garancije Ujedinjenih nacija. Je li to tačno? Je li tako, gospodine Liliću?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Tako je rečeno i tako piše, ja, vi znate moje stavove oko tog plana.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro. A onda kažem dalje: "Ali ništa od mira, jer kaže, one su tamo došle da uspostave mir, red i normalan život za sve koji tamo žive. Ali ništa od mira, još manje od reda, a od normalnog života ni traga. Albanski terorizam je legalizovan i nadgledan od strane predstavnika Ujedinjenih nacija. Srbi su većim delom napustili Kosovo, a manjim ostali da kao živi spomenici opominju svet da skrštenih ruku gleda istrebljenje jednog naroda i to pritom naroda koji je, u ovom trenutku, najhrabriji narod na svetu. Od hrpe saopštenja, protesta, zgražavanja i neslaganja koja stižu sa severa i juga, sa istoka, pa čak i sa zapada, deca u Kosovskoj Mitrovici (Mitrovica) nemaju garanciju da će živeti. Zasada, njihova garancija da će živeti ostaje samo njihova zemlja i ljudi koji u njoj žive". Gospodine Liliću, je li tačno da uprkos ove garancije da će snage Ujedinjenih nacija zaštititi sve građane Kosova, uvesti red i tako dalje, da su dozvolili da nekoliko stotina hiljada Albanaca...

TUŽILAC NAJS: Interesuje me koja je relevantnost svega ovoga u odnosu na ovu optužnicu? Problem je u tome što je vreme veoma ograničeno, a ako optuženi ovde bude koristio vreme kako bi ponavljao govore, mislim da je to gubljenje dragocenog vremena.

SUDIJA MEJ: Pa, odgovor bi mogao da bude to što ste vi predočili taj dokument.

TUŽILAC NAJS: Da, časni Sude, ali ja sam se pozabavio samo jednim delom tog dokumenta. Ja ću se na taj deo vratiti kasnije tokom dodatnog ispitivanja, međutim, ovaj deo nema nikakvu relevantnost.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Ovaj deo ima ...

SUDIJA MEJ: U čemu je relevantnost?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Relevantnost je, gospodine Mej, odgovor svedoka na to da je uprkos garancijama Ujedinjenih nacija dakle, došlo do onoga do čega je došlo i ja ga sad pitam do čega je došlo i u kojoj je meri na taj način to do čega je došlo bilo zloupotreba Ujedinjenih nacija. Dakle, pitam svedoka, da li je tačno da su ...

SUDIJA MEJ: Ali ovo izlazi iz okvira optužnice, to je nakon perioda koji pokriva optužnica, nakon perioda koji nas interesuje. Dakle, da li to ima ikakve relevantnosti u odnosu na optužnicu? Ja mislim da nema. U svakom slučaju, ukoliko to postane relevantno, onda time mogu da se bave neki drugi svedoci, a ne ovaj svedok

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Mej, ovo su vrlo bitna pitanja. Dakle, da li je tačno da su ove snage koje su došle na Kosovo omogućile da nekoliko stotina hiljada Albanaca iz severne Albanije uđe na Kosovo nekontrolisano?

SUDIJA MEJ: Samo trenutak jedan, konsultovaću se sa kolegama.

(Pretno Veće se savetuje)

SUDIJA ROBINSON: Gospodine Miloševiću, mislim da morate da nas uverite koja je relevantnost prisustva NATO snaga na Kosovu nakon perioda koji je obuhvaćen optužnicom. Dakle, u kom smislu je to relevantno za ovaj Predmet?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Relevantno je za predmet, gospodine Robinson (Robinson), zbog toga što to ponašanje upravo dokazuje

produžetak zločina izvršenog nad srpskim narodom, nad Srbijom, nad Jugoslavijom, NATO agresijom, u toku koje sam ja i optužen za navodne ratne zločine. Dakle, prisustvo, dobro ste rekli, NATO snaga, iako nije bila reč o NATO snagama nego o snagama Ujedinjenih nacija, da li se sećate, gospodine Liliću, da su prve snage koje su stigle na Kosovo...

SUDIJA MEJ: Ne, ne, čekajte jedan trenutak. Još nismo doneli odluku o ovome. I dalje nije jasno zašto vi tvrdite da prisustvo tih snaga ima bilo kakve veze sa optužnicom. Dakle, koja je to veza?

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Veza je upravo u zločinu koji je Klintonova administracija i NATO izvršio nad Jugoslavijom, u toku toga perioda upravo je i podignuta ta takozvana optužnica i ja želim da se ovde utvrde i relevantne činjenice koje su za to vezane. I apsolutno se relevantnost ovih pitanja ne može osporiti.

(Pretrsko Veće se savetuje)

SUDIJA MEJ: Ne, niste utvrdili nikakvu relevantnost. Molim vas da pređete na sledeću temu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Molim vas, gospodine Liliću, da li se sećate da su prve snage koje su stigle na Kosovo bile ruske snage?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se sećate da je u rezoluciji, pored ovih pitanja koja sam ja naveo, odnosno garancija suvereniteta, teritorijalnog integriteta i bezbednosti za sve, bilo predviđeno i vraćanje kontingenta vojske i policije Jugoslavije na Kosovo. Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ako se ne varam, radi se o oko 1.500 vojnika Vojske Jugoslavije i ne znam tačan broj policajaca, ali je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dakle, ni jedan element, ni garancija teritorijalnog integriteta, ni garancija bezbednosti, ni garancija vraćanja našeg kontingenta nije ispoštovana uzurpacijom prava Ujedinjenih nacija koje je izvršeno od strane NATO pakta. Je li tako ili nije?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Prema stanju koje je evidentno kad je u pitanju Kosovo i Metohija, nema povratka naših, čak i ovako minimalnih

trupa, odnosno jedinica, nema zaštite granica s naše strane, znači potpuno su otvoreni granični prelazi, apsolutno je tako.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li tačno ...

SUDIJA MEJ: Već ste izašli izvan okvira onoga o čemu smo odlučili. Dakle, molim vas da se sada vratite na nešto što je relevantno, nešto što se desilo tokom rata, dakle, tokom sukoba, ali ne posle toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Mej, tokom rata se desilo mnogo toga što smo ovde konstatovali i izvršeni neviđeni zločini nad Srbima na Kosovu i Metohiji. A da li vam je poznato, gospodine Liliću, da su pod okriljem snaga koje su nosile naziv Ujedinjene nacije, spaljene desetine hiljada srpskih kuća ...

SUDIJA MEJ: Ne, mislim da ovo moramo da privedemo kraju. Ukoliko nemate relevantnih pitanja, onda ćemo morati da okončamo vaše unakrsno ispitivanje. Vi ste čuli našu odluku, dakle, ništa nakon toga.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: Dobro, gospodine Mej, ako ne dozvoljavate da se postavljaju takva pitanja, ja želim, samo radi zapisnika, da kažem da je to produžavanje rata zloupotrebom Ujedinjenih nacija, najveća sramota za Ujedinjene nacije ...

SUDIJA MEJ: Ne, nećemo sada slušati govore.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ: To kažem zato što i ovaj nelegalni Sud služi upravo za ...

SUDIJA MEJ: Ne. Ukoliko želite da se sada sve ovo okonča, onda dobro postupate držeći govore. Imate li bilo kakvih relevantnih pitanja za ovog svedoka? Ukoliko imate, postavite ih, ako nemate, onda ćemo okončati vaše unakrsno ispitivanje. Imate na raspolaganju još 15 minuta. Hteo bih takođe da kažem da će ona rukom pisana beleška, ona koju je optuženi napisao rukom, a koja je pridodata knjizi "Vatra i potop", da ćemo to uvrstiti u dokazni spis pod brojem D 146. Izvolite.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Gospodine Liliću, vi ste bili na najvišim funkcijama u Jugoslaviji, u Socijalističkoj Partiji Srbije i spadate u najinformativnije ljude koji bi se na prste mogli nabrojati u Saveznoj Republici Jugoslaviji o svim događajima. Da li imate bilo kakvo saznanje o tome da je bilo koji organ Republike Srbije ili Savezne Republike Jugoslavije organizovano ili planirano, upotrebljavam reči isključivo ove lažne optužnice, dakle relevantno je, da li vi imate ikakvo saznanje da je bilo koji organ organizovano ili planirano počinio bilo kakav zločin? Ili naredio ili, možete da upotrebite bilo koju reč sa bilo kakvog stanovništva? Da li imate takvo saznanje?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ja sam, gospodine Miloševiću, u izjavi koju sam dao rekao da nisam niti čuo, niti bio prisutan kad je bilo ko naredio ili planirao bilo kakav zločin iz političkog ili vojnog rukovodstva Savezne Republike Jugoslavije. Znači, ja sam to već rekao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate saznanje i mimo političkog i vojnog rukovodstva Savezne Republike Jugoslavije, dakle na nižim nivoima, da je bilo koji komandant policijskih snaga, ili komandir čak, da ne kažem komandant, mada u engleskom će oni prevesti komander i za komandanta i za komandira, kod nas su komandiri rukovodioci nižih jedinica, naredio ili planirao organizovanje bilo kakvog zločina? Da li ste došli do bilo kakvog takvog saznanja, da li je bilo kakva informacija takve vrste došla do vas?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Ne, ja nemam takva saznanja, istovremeno mogu da kažem da su vrlo dobro upoznati svi pripadnici Vojske Jugoslavije, a pretpostavljam i policije, ukoliko se desi nešto tako šta treba uraditi sa počinioem. Znači, nemam takvog saznanja.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A da li imate saznanja o tome da su postojale striktno naredbe upravo suprotno, da se zaštiti civilno stanovništvo i da se svaki prekršaj istraži, počinioeci uhapsu i privedu sudu?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, to sam upravo maločas rekao u svom drugom delu odgovora, osim što nisam pomenuo zaštitu civilnog stanovništva, koja je uvek bila primarna kod svih naših predstavnika snaga bezbednosti, bar u onom naredbodavnom delu.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li ste bili prisutni bar jednom od sastanaka u bilo kojoj prilici kada su rukovodioci, u ovom slučaju mislim na primer na generale policije i druge koji su referisali, govorili kako mnogo terorista uspeva da pobegne upravo zato što se meša sa civilnim stanovništvom

a policija je pod striktnom zabranom da ne otvara vatru ako postoji opasnost da budu povređeni civili?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Znam za to, čak sam imao prilike da vidim i pisana dokumenta i mislim da se jako jednostavno i vrlo lako mogu naći u arhivi Vojske Jugoslavije. Obzirom na neke malo veće pokrete, vrlo se dobro sećam cifre, mislim da se radi o broju od preko 3.000 Albanaca koji su se kretali prema albanskoj granici i da je tad tražena pomoć od policije Crne Gore, da pošto MUP Srbije nije hteo da interveniše iz razloga o kojima govorite sada, pošto je među njima bilo dosta, pretpostavlja se dosta terorista koji su izlazili zajedno sa civilnim stanovništvom i koliko se ja sećam, u tom izveštaju piše, a može da se nabavi, da je MUP Crne Gore omogućio njima miran prelazak bez ikakvih sadejstava po celoj toj grupaciji, obzirom da je među njima bilo i terorista.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Dobro, pošto meni gospodin Mej ne dozvoljava da vas pitam o pitanjima koja sam ja želeo da vam postavim, ja želim da iskoristim preostalo vreme da vas pitam u vezi sa dokumentima na koje je ukazao gospodin Najs, a koja se odnose na zapisnike sa sednica Vrhovnog saveta odbrane, kada je predsednik, kada je predsednik Jugoslavije bio Dobrica Ćosić. Pokušaću da na brzinu pređem ovim redosledom kojim su oni dati. Imamo sednicu Vrhovnog saveta od 8. i 10. jula 1992. godine, gde se vidi predsedavao Dobrica Ćosić i onda da sam tu i ja i Momir Bulatović kao članovi Vrhovnog saveta odbrane, načelnik Generalštaba i tako dalje, Borislav Jović, predsednik državnog Komiteta za saradnju sa snagama UN, a pre toga član Predsedništva SFRJ...

SUDIJA MEJ: To je tabulator 12, molim da se svedoku da primerak.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li se ovde vidi, gospodine Liliću, već na prvoj strani, pre prelaska na dnevni red, doktor Borisav Jović, predsednik državnog Komiteta za saradnju sa UN i profesor Gavro Perazić obaveštavaju Vrhovni savet odbrane sa zahtevima komandanta snaga UNPROFOR-a (United Nations Protection Force) generala Satiša Nambijara (Satish Nambiar) i osnovama međunarodnog prava za rešavanje statusa Prevlake? Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, dosta je loša kopija, ali vidi se.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je jasan zaključak: "Savezna Republika Jugoslavija u potpunosti prihvata tačku 18 plana Mirovne operacije

Ujedinjenih nacija u Jugoslaviji o razmeštaju jedinica Vojske SR Jugoslavije izvan područja Hrvatske posle preuzimanja odgovornosti od strane UNPROFOR-a u dogovorenim zonama pod zaštitom Ujedinjenih nacija". Dakle, u potpunosti prihvata ...

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Radi se o žutoj i plavoj zoni, ako se ja dobro sećam.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: U tački 2 se kaže: "Realizacija povlačenja Vojske izvršiće se u skladu sa tim planom na osnovu konkretnog dogovora Generalštaba i komandanta UNPROFOR-a," je li tako? Dakle, tu nema apsolutno nijednog ograničenja i u celini se prihvata.

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, tako piše.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: A onda tačka 3 kaže: "Savezna Republika Jugoslavija smatra da je u interesu mira neophodno da se tim dogovorom osigura da hrvatske snage ne mogu dovlučiti teško naoružanje u blizinu granice Jugoslavije koje bi moglo ugroziti njenu bezbednost". A onda, pošto je to bilo veoma bitno pitanje, govori se o Prevlaci: "Sobzirom da Prevlaka zauzima površinu od svega 93 ara," dakle manje od jednog hektara," i da je nejasna, odnosno da je oduvek bila isključivo vojna zona," kao što se sećate nenaseljena čak, bila je isključivo vojna zona, "a da svojim položajem kontroliše ceo Bokokotorski zaliv," koji kao što znamo svi pripada Crnoj Gori, odnosno SRJ, "kontroliše dakle ceo Bokokotorski zaliv, odnosno, 30 posto obale Jugoslavije, kao i da se o njoj vode politički pregovori o pravednom razgraničenju ekonomske, morske i epikontinentalne granice između Jugoslavije i Hrvatske, Vojska Jugoslavije može napustiti Prevlaku pod uslovom da se ta teritorija stavi pod privremenu kontrolu Ujedinjenih nacija". Je li tako?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Je li to bio sporazum koji je i prihvaćen i tada je napravljena ona plava zona, žuta zona i tako dalje?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Tako je.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: I da pri tome, "Savezna Republika Jugoslavija očekuje," vrlo je loša kopija, "rešenje problema ove sporne teritorije," reč je znači ispod jednog hektara, "političkim pregovorima i odgovarajućim odlukama Međunarodnog suda pravde," i onda se govori da se pripremi memorandum za... Da li ova sednica pokazuje da Savezna Republika Jugos-

slavija, dakle, sudeći po ovoj sednici Vrhovnog saveta odbrane u celini se pridržava postignutih dogovora sa UNPROFOR-om, odnosno predstavnicima Ujedinjenih nacija, dakle u potpunosti izvršava svoje obaveze?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da, i ne samo ovaj zapisnik, to je bilo, ja slobodno mogu da kažem da je to bila politika Savezne Republike Jugoslavije.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Ja neću da posebno komentarišem ovaj drugi zapisnik od 7. avgusta jer tom sastanku nisam prisustvovao, bilo je nešto u vezi situacije, sa situacijom u Pljevljima, to je grad na teritoriji Crne Gore, ali se naglašava u vezi s tim, to je poslednji pasus koji se odnosi na prvu tačku: "Odluka da se energičnim delovanjem u realizaciji onemogućiti privatna podrška pojedinih starešina Vojske Jugoslavije i MUP-a i spreči svako ugrožavanje imovinske i lične sigurnosti građana i podsticanje međunacionalne netrepeljivosti. Dosledna realizacija i pozitivni rezultati imaju daleko širi značaj". Reč je o teritoriji Crne Gore i reč je o problemima na državnoj granici prema Bosni i Hercegovini i šire teritorije opštine Pljevlja. Da li se i tu može sasvim jasno reći da Jugoslavija želi da se problem reši na miran način? Je li to bila politika?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Da.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Onda imate šestu sednicu, 9. decembra 1992. godine. Prva tačka se odnosi na pretnju vojne intervencije u Bosni i Hercegovini, mogućom agresijom Hrvatske na Republiku Srpsku Krajinu i mogućoj albanskoj secesionističkoj pobuni na Kosovu, i stanje u Ministarstvu odbrane. Tačka 1: "U uvodnom izlaganju predsednika SR Jugoslavije Dobrica Ćosić je ukazao na aktuelnu međunarodnu političku situaciju koja pretili daljim zaoštavanjem i produbljanjem krize na prostorima bivše SFRJ i može imati teške posledice za Saveznu Republiku Jugoslaviju". I onda se govori o tome da se održi i sastanak sa predstavnicima Republike Srpske Krajine. Međutim, ja želim da vam skrenem pažnju na jednu vrlo važnu odredbu u tački 2, to je odredba 1 u tački 2: "Vojska Jugoslavije je depolitizovana institucija i shodno svojoj ustavnoj ulozi ne sme se mešati u aktuelne političke aktivnosti. Ona mora biti izvan političkih previranja i ne može se podređivati bilo kojim stranačkim političkim programima ili političkoj ličnosti". I onda se kaže pod 2: "Vrhovni savet odbrane osuđuje sve pokušaje unošenja stranačkih predizbornih programskih opredeljenja u Vojsku Jugoslavije, kao i neodmerene i tendenciozne izjave pojedinih državnih funkcionera i stranačkih lidera a koje se odnose na Vojsku Jugoslavije". Da

li se sećate da je tada bilo mnogo napada na vojsku, da se insistiralo da se formira, da je bilo onda i raznih stranačkih paravojnih formacija koje su formirane i tako dalje, da je sve to bilo na neki način bilo faktor destabilizacije prilika u to vreme i da Vrhovni savet odbrane energično reaguje protiv toga? Da li se sećate odluke iz tog vremena?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: To jeste, to jeste odluka iz 1992. godine. Ja nemam taj zapisnik ispred sebe, ali mogu da ga komentarišem pošto sam ga video i sećam se i zapisnika, ali i tog vremena kada su se zaista mnoge stranke utrkivale koja će da više, ovaj, napada više prema vojsci Jugoslavije a neke i da se infiltriraju u Vojsku Jugoslavije i mislim da je taj zaključak i kasnije ispoštovan. Što se tiče i paravojnih jedinica, mislim da postoji, ne mislim nego siguran sam da je neposredno po mom dolasku na mesto predsednika Vrhovnog saveta odbrane a vodeći se i ovim zaključkom koji ste vi sad izneli, doneta naredba da se evidentiraju i ukinu sve paravojne jedinice koje se budu identifikovale. I postoji takva odluka Vrhovnog saveta odbrane, normalno, može se dobiti ukoliko Haški tribunal to bude zahtevao.

OPTUŽENI MILOŠEVIĆ – PITANJE: Da li je iz ovoga, iz kasnije prakse, iz vremena kad ste vi bili predsednik SRJ, predsednik Narodne skupštine Srbije, na najodgovornijim funkcijama u Jugoslaviji i Srbiji, vama poznat ijedan primer gde je na bilo koji način bilo ko od rukovodstva zvaničnih organa se zalagao za, da se zaštite paravojne formacije ili bilo šta drugo, odnosno da li je bila potpuno jasna politika i Srbije i Jugoslavije da se ni na kakav način ne dopusti formiranje bilo kakvih paravojnih formacija?

SVEDOK LILIĆ – ODGOVOR: Pa, ja sam na ovo vaše pitanje praktično odgovorio maločas kad sam rekao da postoji čak i zvanična odluka Vrhovnog saveta odbrane da se one identifikuju i da se zabrane i da se unište, eliminišu praktično, a to pokazuje čak i ovaj zapisnik koji ste maločas citirali sa Vrhovnog saveta odbrane kojim je predsedavao gospodin Dobrica Ćosić.

SUDIJA MEJ: Mi ćemo morati da za danas okončamo ovu raspravu. Gospodine Lilić, bojim se da od vas moram da zatražim da dođete ponovo. Pokušaćemo da pronađemo dan koji će vam biti pogodan da nam se stavite na raspolaganje. Hvala vam. Gospodine Miloševiću, daćemo vam još pola sata da završite unakrsno ispitivanje, vi ste imali daleko više vremena od tužioca. A onda će doći na red dodatno ispitivanje.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, setićete se da sam vas zamolio da se svedoku pokažu neki dokumenti, samo da bi smo mogli da ih uvedemo. To su dokumenti koji su danas stigli iz Beograda. Da li je moguće da mu ih sada pokažemo?

SUDIJA MEJ: Mislim da danas zaista nemamo vremena, moramo da završimo. Izvolite?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Časne sudije, i amikusi imaju nešto pitanja. Trebaće i za nas malo vremena.

SUDIJA MEJ: Da, da, mislim da sam to rekao.

prevodioci: Prevodilac se izvinjava. Mi smo ispustili, oprostite.

TUŽILAC NAJS: Časni Sude, pitanje je koliko vremena imamo na raspolaganju, jer je vreme jako kratko, a mi moramo sad ovog svedoka da uklopimo zajedno sa drugim svedocima. Ja sam mislio da ćemo mi imati jednu raspravu posvećenu samo dodatnom ispitivanju, da će to tako početi ujutro i da ćemo to završiti prilično brzo, do 11.00 ili 11.30. Mi bismo to mnogo više voleli, sobzirom da treba da se pozabavimo sa priličnim brojem dokaza. Puno svedoka je interesantno na način na koji je i ovaj svedok interesantan, ali mi ćemo to morati nekako da organizujemo i hteli bi smo da to i optuženi takođe uradi. Naravno, nama bi bilo daleko lakše ukoliko budemo znali koliko vremena Sud namerava da da amikusima, jer u suprotnom to ostaje prilično otvoreno pitanje tako da ne znamo šta da radimo.

SUDIJA MEJ: Pola sata, gospodine Tapušковиću, da li bi vam to bilo dovoljno?

PRIJATELJ SUDA TAPUŠKOVIĆ: Bilo bi dovoljno, časne sudije. Bilo bi dovoljno.

SUDIJA MEJ: Hvala.

TUŽILAC NAJS: U tom slučaju ću ja postupiti na istoj osnovi, jer mislim da za 45 minuta ili tu negde mogu da završim moje dodatno ispitivanje.

SUDIJA MEJ: To će biti samo jedna sesija, ali ostaje još problem dokumenata, novih dokumenata.

TUŽILAC NAJS: Da, tako je, časni Sude. Novi dokumenti koje imamo, ja ih neću obrađivati na iscrpan način. Vi ćete se setiti da je svedok izneo jedan citat iz jednog od tih dokumenata. To je jedan od pasusa kojim bih se pozabavio iz tih dokumenata i možda bude još jedan. Mislim da je to uglavnom to, mada ih možda bude i više, ali mislim da oni uglavnom govore sami za sebe, osim ukoliko se ne pojavi neko konkretno pitanje u kom slučaju bi morali nadugačko da se bavimo svim dokumentima ove vrste.

SUDIJA MEJ: Zar ne bi bilo prikladno da završimo sa unakrsnim ispitivanjem ovog svedoka bez prekidanja, da amikusi završe svoje ispitivanje, pa da vi onda nakon amikusa sprovedete svoje dodatno ispitivanje i uvedete one dokumente za koje mislite da su relevantni?

TUŽILAC NAJS: Da, tako je, ali postoji jedno pitanje za koje nam treba privatna rasprava, u vezi sa dogovorom sa advokatom gospodina Lilića. On će znati o čemu se radi.

SUDIJA MEJ: U redu, idemo na privatnu sednicu.

(privatna sednica)